

Czermin dnia

ZARZĄD

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Departament Rolnictwa i Środowiska

Urząd Gminy Czermin w opracowanym projekcie Planu Gospodarki Odpadami uwzględnił uwagi zawarte w opinii do powyższego planu zawarte w opinii z dnia 11 lipca 2005r.

Pkt A.

Pragniemy wyjaśnić, że w celu oszacowania rocznych ilości wytwarzanych odpadów na terenie gminy odniesiono się do wskaźników krajowych podanych w KPGO oszacowanych dla obszarów wiejskich, którym niewątpliwie jest gmina Czermin. Rzeczywista ilość odpadów powstająca na terenie gminy ustalana ilością rocznie zbieranych odpadów jest znacznie mniejsza i jest spowodowana nie obejmowaniem na ten czas zorganizowanym systemem zbiórki wszystkich gospodarstw domowych. Występuje stąd rozbieżność w stosunku do szacowanych ilości wytwarzanych odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich ustalanych na podstawie wskaźnika MG/M/r a ilością rzeczywiście zbieraną. Stan taki obrazuje zadania gminy w zakresie wprowadzania systemu zorganizowanej zbiórki odpadów obejmującego wszystkich ich wytwórców z możliwością ich selektywnego gromadzenia w celu racjonalnego zagospodarowania - w pierwszej kolejności do odzysku.

W okresie najbliższych 4 lat zgodnie z przepisami prawa Plan ... podlegać będzie aktualizacji i weryfikacji ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki Gminy Czermin, której mieszkańcy w znacznej mierze niektóre rodzaje odpadów a szczególnie zaliczane do biodegradowalnych wykorzystują na własne cele - drewno, papier do spalania w piecach domowych a inne do kompostowania.

W końcowej części opracowania Planu Gospodarki Odpadami zawarto jego streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Z uwagi na szeroki obszar aktów prawnych traktujących o odpadach dla zobrazowania jego zakresu ujęto je w jednym tekście co niewątpliwie zwiększyło jego objętość. Intencją było umieszczenie ich w jednym miejscu w celu szybkiego odnalezienia w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

Podobną intencją było wskazanie na możliwość korzystania z wszystkich funduszy strukturalnych Unii Europejskiej przez jednostki gospodarcze:

Z uwagi na brak instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy, instalacje tego typu występujące na terenie powiatu mieleckiego i województwa podkarpackiego przedstawiono graficznie w postaci mapy obrazującej ich lokalizację.

Pkt B

Dokonano uzupełnień w zakresie odpadów z oczyszczania ścieków – podano informacje o ilości wytwarzanych odpadów w tym osadów i o sposobie ich zagospodarowania

Pkt C

Dokonano uzupełnień w zakresie odpadów z przemysłu o źródła powstawania i ilości wytwarzanych odpadów

Pkt D

Uzupełniono dane o ilości odpadów do pozyskania w placówkach medycznych i wskazano sposób ich unieszkodliwienia.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY

CZERMIN

Czermin, 2004

1. Wstęp.

Podstawa opracowania

2. Koncepcja Gminnego Planu Gospodarki Odpadami

2.1. Przedmiot i zakres opracowania

2.2. Potrzeba i cel opracowania

2.3. Terminologia

3. Analiza obecnego stanu gospodarki odpadami

3.1. Ilość wytwarzanych odpadów:

Odpady komunalne
Odpady z sektora handlowego i publicznego
Odpady z sektora budowlanego
Odpady wielkogabarytowe
Odpady z oczyszczalni ścieków
Odpady medyczne i weterynaryjne
Odpady z przemysłu
Wraki samochodowe
Odpady opakowaniowe i użytkowe
Odpady azbestowe
Pestycydy
PCB
Oleje odpadowe
Baterie i akumulatory
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

4. Prognoza zmian

4.1. Prognozowane zmiany ilości odpadów w sektorze komunalnym

4.2. Prognoza zmian innych rodzajów odpadów w tym przemysłowych

5. Instalacje do segregacji, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

6. Istniejący system zbierania odpadów

- metody zbiórki,
- system kontenerów,
- pojazdy, zatrudniony personel.
- *Obsługa zbiórki odpadów*

7. Cele i kierunki działań oraz niezbędne koszty

7.1. Zakładane cele i kierunki działań:

7.2. Źródła pozyskiwania środków finansowych w celu realizacji celów:

8. Ocena realizacji Planu Gospodarki Odpadami

9. Monitorowanie Planu Gospodarki Odpadami

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Załącznik Nr 1. Wykaz aktów prawnych

1. Wstęp.

Podstawa opracowania

Podstawą opracowania planu gospodarki odpadami dla gminy Czermin jest art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami). Artykuł 14 obliguje organy wykonawcze gmin do opracowania gminnych planów gospodarki odpadami. Plany te stanowią część odpowiednich programów ochrony środowiska.

Plany gospodarki odpadami powinny być opracowywane zgodnie z polityką ekologiczną państwa oraz z planami wyższego szczebla. Gminny plan gospodarki odpadami określa w szczególności:

- rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i urzędzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- projektowany system gospodarowania odpadami.
- rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć,
- harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła.

Dokumentami nadrzędnymi wobec Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czermin są:

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Mieleckiego,

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podkarpackiego (WPGO) i Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (KPGO).

Szczegółowy zakres, sposób i forma sporządzania planów gospodarki odpadami została określona w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620).

Projekt gminnego planu jest opiniowany przez Zarząd Województwa oraz Zarząd Powiatu.

Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami organy wykonawcze gminy przedstawiają Radzie Gminy co 2 lata. Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Plan gospodarki odpadami obejmuje przedział czasowy do 2012 r.

2. Koncepcja Gminnego Planu Gospodarki Odpadami

2.1. Przedmiot i zakres opracowania

Podstawę do formułowania zadań w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Czermin stanowią założone cele w:

- „Krajowym Planie Gospodarki Odpadami”,
- „Planie Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego”
- „Programie Ochrony Środowiska dla powiatu mieleckiego”,
- „Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu mieleckiego”

jak i określone w ustawie o odpadach w rozdziale 2 art. 5 zasady postępowania z odpadami.

Dokumentem nadrzędnym wobec Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Czermin jest „Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu mieleckiego”, który przedstawia:

- aktualny stan gospodarki odpadami, prognozy, cele, kierunki i działania oraz niezbędne koszty;
- diagnozę aktualnego stanu gospodarki odpadami oraz założenia prognostyczne na lata 2004 – 2011 wraz z określeniem potrzeb w gospodarce odpadami , w tym przewidywane zadania na lata 2004 – 2007 i 2008 - 2011;
- koszty wdrażania i możliwości oraz źródła finansowania Planu Gospodarki Odpadami;
- organizację i zasady monitoringu systemu;
- program działań edukacyjnych.

Gminny Plan Gospodarki Odpadami określa:

- ☞ analizę obecnego stanu gospodarki odpadami; w tym: ilość powstających odpadów; system istniejącej zbiórki odpadów; instalacje do segregacji, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- ☞ cele i kierunki działań oraz niezbędne koszty realizacji Planu Gospodarki Odpadami;
- ☞ system gospodarki odpadami dla gminy Czermin
 - a) gromadzenie
 - b) zbiórka i transport
 - c) odzysk, przetwarzanie i unieszkodliwianie
- ☞ założenia akcji edukacyjnej i informacyjnej, w tym wskazania na:
 - a) potrzebę edukacji ekologicznej,
 - b) docelowe segmenty edukacji.
- ☞ realizację Planu Gospodarki Odpadami; w tym:
 - a) założenia systemu finansowania inwestycji
 - b) zarządzanie Planem Gospodarki Odpadami
- ☞ organizację i zasady monitoringu systemu
- ☞ wykaz aktów prawnych.

Zgodnie z art. 15.7 ustawy o odpadach Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Zgodnie z zapisem art. 14.5 projekt planu gminnego opracowuje organ wykonawczy gminy. Projekt ten podlega zaopiniowaniu przez Zarząd województwa podkarpackiego oraz zarząd powiatu mieleckiego (art.14.7.4). Powyższe organy udzielają opinii dotyczących planu w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nie udzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną (art. 14.8).

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami składane jest co 2 lata Radzie Gminy (art. 14.13), natomiast ich aktualizację przeprowadza się nie rzadziej niż co 4 lata (art. 14.14). Za aktualizację odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy.

2.2. Potrzeba i cel opracowania

Jedną z głównych dróg, ale nie jedyną, prowadzącą do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju jest ochrona środowiska przyrodniczego. O w pełni zrównoważonym rozwoju można mówić dopiero po osiągnięciu czterech ładów:

- ekologicznego,
- społecznego,
- ekonomicznego (gospodarczego),
- przestrzennego.

Podstawowym narzędziem osiągnięcia ładu ekologicznego jest ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Ład społeczny może być osiągnięty np. poprzez akceptację mieszkańców dla proponowanych i podejmowanych działań.

Ład gospodarczy osiąga się poprzez kształtowanie odpowiedniej struktury gospodarki i ograniczanie bezrobocia.

Ład przestrzenny wiąże się np. z odpowiednią lokalizacją terenów przemysłowych, mieszkaniowych, komunikacyjnych i innych.

Powyższe zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu w odniesieniu do gospodarki odpadami, ze wskazaniem kierunków i hierarchii działań zmierzających do ich wprowadzenia na terenie gminy.

Celem Planu Gospodarki Odpadami jest określenie kierunków działań mających na celu reorganizację systemu gospodarki odpadami na terenie gminy. Zawarte w nim rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno - techniczne przyczynią się do właściwego, zgodnego z wymogami ochrony środowiska, zagospodarowania powstających odpadów.

Najpilniejszymi do rozwiązania kwestiami w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami są:

- ↪ *rozbudowa systemu zbiórki odpadów zmieszanych poprzez sukcesywne zwiększanie ilości odbieranych odpadów,*
- ↪ *rozbudowa systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych i objęcie nim wszystkich mieszkańców, rozszerzenie zakresu zbieranych surowców, stworzenie możliwości ich przetwarzania,*
- ↪ *dotarcie z właściwą informacją i przekonanie mieszkańców o zasadności wprowadzanych zmian.*

Kierując się tymi przesłankami, zdefiniowano w niniejszym opracowaniu ekologiczne cele strategiczne dla gminy. Ich realizacja w powiązaniu z programem edukacji ekologicznej społeczeństwa powinna zapewnić rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

2.3. Terminologia

Plan Gospodarki Odpadami wymusza na wszystkich uczestnikach procesów decyzyjnych i inwestycyjnych zastosowanie jednakowej terminologii dotyczącej całokształtu systemu gospodarki odpadami. Poniżej podane zostały znaczenia zwrotów użytych w opracowaniu.

Gospodarowanie odpadami – to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów;

Kompostownia – zakład przerobu odpadów komunalnych pochodzenia biologicznego na kompost; ze względu na charakter i czystość dostarczonych materiałów do procesu i sposób wykorzystania kompostu, jak również warunki lokalizacyjne stosuje się różny stopień wyposażenia w środki techniczne; kompostowanie może przebiegać w komorach zamkniętych (bioreaktory), w warunkach naturalnych (kompostowanie przyzmore) lub w układzie mieszanym (komory i przyzmy);

Kontener (pojemnik) grupowy – kontener ruchomy lub pojemnik stacjonarny używany przez kilka, kilkanaście lub kilkadziesiąt domów;

Magazynowanie odpadów – to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem;

Odpady – oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia jest zobowiązany;

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych;

Odpady medyczne – są to odpady powstające w związku z udzieleniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzenia badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny;

Odpady niebezpieczne (problemowe):

- należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy o odpadach oraz posiadające co najmniej jedną z właściwościami wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
- należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy o odpadach i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy;

Odpady obojętne – odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzą w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi, ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wmywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku muszą być nieznaczne, a w szczególności nie powinny stanowić zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych gleby i ziemi;

Odpady uliczne – odpady ze sprzątnięcia i oczyszczania placów i ulic oraz z opróżniania koszy ulicznych;

Odpady weterynaryjne – są to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach;

Odpady wielkogabarytowe (inaczej blokujące) – odpady takie jak stare meble, sprzęt gospodarstwa domowego, części maszyn rolniczych lub całe maszyny już nie używane w gospodarstwach rolnych itp., których nie można zbierać w ramach normalnego systemu zbiórki odpadów komunalnych z powodu ich rozmiaru. Do odpadów tych zalicza się również wraki pojazdów mechanicznych;

Odpady z gospodarstw domowych – odpady związane bezpośrednio z bytowaniem, wytwarzane i wyrzucane z gospodarstw domowych;

Odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności – odpady powstające w urzędach organów administracji publicznej, zakładach opieki zdrowotnej (bez odpadów niebezpiecznych) i opieki społecznej, szkołach i placówkach w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, placówkach kulturalno-oświatowych oraz jednostkach więziennictwa, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich;

Odpady z pielęgnacji terenów zielonych (odpady ogrodowe, parkowe) – trawa, liście, zwiędnięte kwiaty i gałęzie pochodzące z pielęgnacji i porządkowania trawników, przydomowych ogródków, terenów ogródków działkowych, rekreacyjnych oraz parków, cmentarzy, przydrożnych drzew itp.;

PCB – polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylo-metan, monometylodichlorodifenylo-metan, monometylodibromodifenylo-metan oraz mieszaniny zawierające jakąkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,0005% wagowo łącznie. PCB wykorzystywane były głównie w zamkniętych urządzeniach elektroenergetycznych takich jak kondensatory, transformatory, wyłączniki olejowe, dławiki itp.;

Odzysk – to wszelkie działania nie stwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzysku z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach;

Odzysk energii – to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii;

Oleje odpadowe – to wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do stosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, a w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne;

Posiadacz odpadów – to każdy, kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna); domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na tej nieruchomości;

Recykling – to taki odzysk, który polega na powtórnym przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii;

Składowisko odpadów – to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów;

Substancje – to pierwiastki chemiczne oraz ich związki, mieszaniny lub roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka;

Substancje niebezpieczne – to jedna lub więcej substancji albo mieszaniny substancji, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, biologiczne lub promieniotwórcze mogą, w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nimi, spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Substancją niebezpieczną może być surowiec, produkt, półprodukt, odpad, a także substancja powstała w wyniku awarii;

System donoszenia (zbiórka stacjonarna) – system zbierania odpadów gromadzonych w stacjach gromadzenia lub dużych pojemnikach (rzędu kilku m³) czyli kontenerach grupowych obsługujących kilka lub więcej posesji;

System dwupojemnikowy – selektywne zbieranie odpadów wg prostego podziału tylko na dwie grupy; istnieje kilka wariantów podziału:

- system dualny – podział na frakcję wspólnie zbieranych surowców wtórnych (użytecznych), kierowaną do sortowni oraz resztę, kierowaną na składowisko;
- podział na „mokre - suche” – frakcja mokra - głównie bioodpady kierowana jest do kompostowni, frakcja sucha do sortowni;
- podział na „mokre - reszta” – mokre trafiają do kompostowni, a reszta trafia na składowisko, bądź podlega dalszemu podziałowi realizowanemu przez system zbiórki (np. odzysk papieru, szkła itd.);

System odbierania – wyróżnia się dwa podsystemy: “od drzwi do drzwi” i “przy krawężniku”;

Unieszkodliwianie odpadów – polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy o odpadach w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi oraz środowiska;

Wytwórcy odpadów – to każdy, którego działalność powoduje powstawanie odpadów oraz każdy, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów;

Zakład odzysku odpadów – obiekt, w którym dokonuje się czynności związanych z wykorzystywaniem odpadów (przekształcanie odpadów na paliwo, kompostowanie, recykling);

Zakład recyklingu (ZR) – obiekt, w którym dokonuje się przygotowania do zagospodarowania (wywozu i sprzedaży) zebranych surowców wtórnych (np. makulatury, stłuczki szklanej, metali itd.) poprzez usunięcie zanieczyszczeń i balastu, ewentualne frakcjonowanie (sortowanie na różne gatunki, np. makulatura - na twardą, gazetową i mieszaną, a stłuczkę szklaną na białą, kolorową i mieszaną) i zmniejszenia rozmiarów na potrzeby transportowe przy zastosowaniu prasy;

Zanieczyszczenie - wprowadzenie, bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi substancji bądź energii takiej jak ciepło, hałas wibracje lub pola elektromagnetyczne, które są szkodliwe dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska i powodują szkodę w dobrach materialnych, pogarszają walory estetyczne środowiska lub kolidują z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska;

Zbieranie “od drzwi do drzwi” – wariant systemu odbierania polegający na zbieraniu odpadów gromadzonych w przydomowym pojemniku; osoba zbierająca musi każdorazowo wejść po pojemnik na teren posesji, a po opróżnieniu odstawić pojemnik na miejsce;

Zbieranie “przy krawężniku” – wariant systemu odbierania; wymaga ustalenia i przestrzegania harmonogramu zbiórki; użytkownik pojemnika na odpady wystawia go przed posesję rano w dzień zbiórki; zbierający po opróżnieniu zostawia pojemnik na ulicy, a użytkownik zabiera go na teren posesji; system

ten często wykorzystuje się do zbiórki bezpojemnikowej, np. w workach foliowych bezzwrotnych;

Zbieranie odpadów – to każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie do transportu do miejsca ich odzysku lub unieszkodliwiania;

Zbieranie selektywne – jest to system oddzielnego zbierania dwóch lub więcej grup odpadów z podziałem według jasno określonych cech.

3. Analiza obecnego stanu gospodarki odpadami

3.1. Ilość wytwarzanych odpadów

Aktualny stan gospodarki odpadami w gminie Czermin obrazuje sumaryczną ilość wszystkich wytworzonych odpadów w danym sektorze gospodarki i związanych z tym grup odpadów. Pozwala więc na uzyskanie ogólnych informacji o ilości wytwarzanych odpadów i uwzględnia wszystkie znaczące źródła ich powstawania.

Odpady komunalne:

Odpady komunalne stanowią uciążliwe dla środowiska stałe i ciekłe substancje oraz przedmioty użytkowe powstające w wyniku bytowej działalności człowieka. Zgodnie z ustawą o odpadach z 27 kwietnia 2001 r. [Dz. U. Nr 62, poz. 628 z 2001 r.] art. 3 ust. 3 pkt. 4 obok odpadów powstających w gospodarstwach domowych zalicza się do tej grupy także odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów nie zawierające odpadów niebezpiecznych, które ze względu na swój skład lub charakter zbliżone są do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych.

Odpady komunalne powstają w gospodarstwach domowych i obiektach infrastruktury miejskiej, takich jak: handel, szkolnictwo, usługi, obiekty turystyczne, obiekty działalności gospodarczej i wytwórczej.

Można wśród nich wyróżnić odpady:

- domowe,
- wielkogabarytowe,
- uliczne,
- odpady z obiektów użyteczności publicznej,

- odpady z terenów zieleni zorganizowanej,
- komunalne osady ściekowe,
- śnieg i lód usuwany z powierzchni ulic i placów,
- urobek ziemny z ziemnych prac budowlanych,
- gruz z remontów i rozbiórki budynków.

Do strumienia odpadów komunalnych trafia wiele odpadów niebezpiecznych związanych z działalnością bytową ludzi:

- zużyte baterie,
- akumulatory,
- świetlówki,
- termometry rtęciowe,
- opakowania po farbach i lakierach,
- zużyte rozpuszczalniki,
- smary,
- przeterminowane leki.

Odpady z sektora handlowego i publicznego:

Na odpady z sektora handlowego i publicznego składa się szereg odpadów wytworzonych w obiektach infrastruktury, a więc obiektach handlowych, usługowych, związanych ze szkolnictwem oraz działalnością gospodarczą.

Odpady pochodzące z sektora handlowego i publicznego odróżniają się od odpadów komunalnych powstających w zabudowie mieszkaniowej składem morfologicznym, mimo iż ogólny skład surowcowy tych odpadów jest bardzo podobny. W odpadach zaliczonych do tej grupy więcej jest jednak odpadów opakowaniowych – papieru, tworzyw sztucznych, tektury. Poszczególni wytwórcy mogą wytwarzać również różne ilości tych odpadów, a głównym czynnikiem determinującym jest tutaj rodzaj prowadzonej działalności przez podmiot gospodarczy.

Często odpady, zwłaszcza pochodzące z małych przedsiębiorstw prywatnych i państwowych zbierane są razem z odpadami komunalnymi. Stwarza to utrudnienia w

dokładnym oszacowaniu ilości odpadów. Drugim takim utrudnieniem jest brak dokładnych danych co do ilości odpadów wytwarzanych przez instytucje i przedsiębiorstwa. Z tych też względów ilości odpadów należy oszacować.

W Krajowym Planie Gospodarki Odpadami przyjęto, że wskaźnik charakterystyki ilościowej dla odpadów z obiektów infrastruktury wynosi 45 kg/mieszkańca /rok. Na tej podstawie oszacowano ilość wytworzonych odpadów w tym sektorze w 2003 roku dla gminy Czermin - ilość ta wyniosła 307 Mg/rok.

Odpady z sektora budowlanego:

Odpady z sektora budowlanego – odpady budowlane – powstają podczas remontów, budów, czy rozbiórek obiektów budowlanych. Składają się na nie głównie odpady takie jak: gruz ceglany, beton, drewno, materiały ceramiczne, elementy gipsowe, stal, panele, odpady opakowaniowe, a także odpady niebezpieczne, jak np. elektryczne i elektroniczne.

Specyfiką tego typu odpadów są znaczne ilości masowe i objętościowe przy znacznej nieraz zmienności w składzie.

Z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami przyjęto, że mieszkaniec wytwarza średnio 40 kg odpadów budowlanych w ciągu roku. Na tej podstawie oszacowano ilość wytworzonych odpadów budowlanych w 2003 roku dla gminy Czermin - ilość ta wyniosła 272 Mg/rok. Tabela 1 przedstawia ilościowe zestawienie poszczególnych strumieni odpadów wchodzących w skład odpadów budowlanych i poremontowych

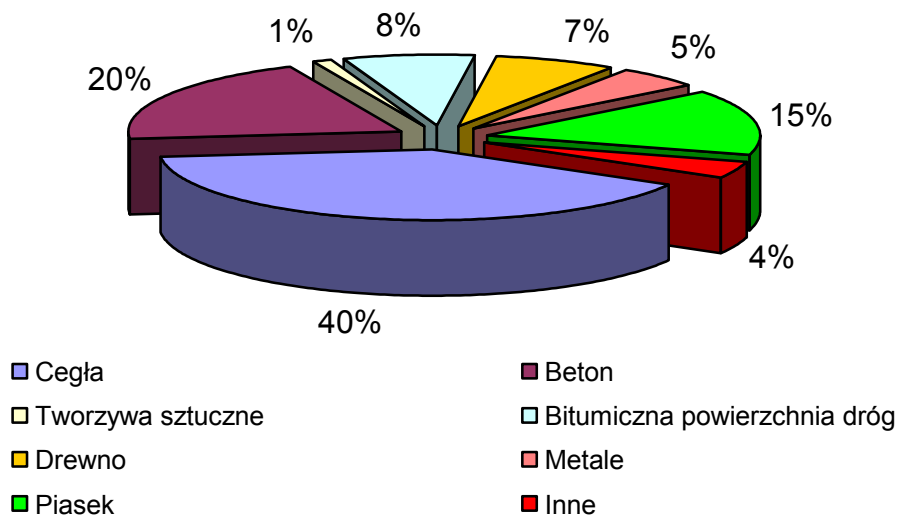
Tabela 1. Ilościowe zestawienie poszczególnych strumieni odpadów wchodzących w skład odpadów budowlanych i poremontowych

Strumień odpadu	Udział poszczególnych grup odpadowych [%]
Cegła	40
Beton	20
Tworzywa sztuczne	1
Bitumiczna powierzchnia dróg	8
Drewno	7

Metale	5
Piasek	15
Inne	4
Razem	100

Jak wynika z powyższego w strumieniu odpadów budowlanych i poremontowych największy udział mają cegła (40 %), beton (20 %) i piasek (15 %). Przedstawia to graficznie wykres 1

Wykres 1. Ilości poszczególnych strumieni odpadów budowlanych i poremontowych w ujęciu procentowym

Odpady wielkogabarytowe:

Wśród odpadów wielkogabarytowych zasadniczo można wyróżnić trzy główne grupy materiałów wchodzących w ich skład:

- drewno,
- metale,
- inne (balastowe, materace, plastik itp.).

Odpady z oczyszczalni ścieków:

Do głównych odpadów z oczyszczalni ścieków należą: piasek, skratki i osady ściekowe. Powstają one podczas procesu oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych. Ich ilość zależy od ilości mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnię, ilości zakładów przemysłowych oraz stopnia skuteczności oczyszczania.

Monitoring gospodarki osadowej w Polsce ograniczony jest do określenia ilości osadów w przeliczeniu na suchą masę i określenia procesów z jakich pochodzą osady.

Na terenie gminy Czermin funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków HYDROVIT SI 300" o przepustowości $Q_{\text{śrd}}=300 \text{ m}^3/\text{d}$. Zgodnie z Projektem technologicznym oczyszczalni ścieków powstające w wyniku eksploatacji obiektu odpady tj. odwodniony osad, skratki, piasek będą usuwane na składowisko odpadów.

Ustabilizowane osady komunalne wytwarzane są w wyniku prowadzonego biologicznego procesu oczyszczania ścieków za pomocą osadu czynnego w napowietrzanych w odpowiedni sposób komorach fermentacyjnych. Utlenianie substancji organicznych jest tu spotęgowane wskutek intensywnego napowietrzania. W procesie tym główną rolę odgrywają aerobowe (tlenowe) bakterie i pierwotniaki żyjące w kłaczkach osadu czynnego, powodujące rozkład substancji w wyniku procesów biologicznych.

Powstający przefermentowany osad w wyniku rozkładu i mineralizacji substancji organicznych gromadzi się w komorze osadnika wtórnego z której okresowo przepompowany jest do odwodnienia i zgęszczenia na urządzeniu Draymad.

Uwzględniając faktyczną ilość ścieków sanitarnych kierowanych na oczyszczalnię uwarunkowaną stopniem skanalizowania gminy oraz zastosowany proces technologiczny oczyszczania wytwarzane jest rocznie od **0,8 do 1,0 Mg** odwodnionego osadu.

Odpady medyczne i weterynaryjne:

Przez odpady medyczne i weterynaryjne, zgodnie z treścią ustawy z 27 kwietnia 2001 r. rozumie się odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

Wśród odpadów z tej grupy można wyróżnić dwa zasadnicze strumienie:

1. Strumień odpadów komunalnych
2. Strumień niebezpiecznych odpadów medycznych (jak: igły do strzykawek, organy ludzkie i części ciała, odpady zakaźne oraz zużyte substancje chemiczne i leki).

Odpady weterynaryjne powstają natomiast w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych i również mogą stanowić zagrożenie sanitarne w przypadku odpadów niebezpiecznych. Wytworzone odpady weterynaryjne niebezpieczne np. zakażone padłe zwierzęta wywożone są przez służby techniczne Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „ UTIRES” w Leżachowie , które posiada uprawnienia na odbiór i utylizację tego rodzaju odpadów.

Na terenie gminy Czermin obecnie funkcjonują następujące placówki medyczne:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Apteka

Odpady weterynaryjne powstają w dwóch punktach weterynaryjnych.

W związku z brakiem szczegółowych danych odnośnie ilości odpadów medycznych wytworzonych przez wyżej wymienione zakłady zostało przyjęte – zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia, że w placówkach służby zdrowia około:

- 75 – 90 % stanowią odpady komunalne – nie stanowiące zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi,
- 10 – 25 % - to odpady specyficzne (medyczne).

Z uzyskanych danych z w/w placówek wynika, że w skali roku łącznie wytwarzane jest ok. Mg odpadów. Odpady okresowo usuwane są przez służby specjalistyczne Powiatowego Szpitala w Mielcu z którym powyższe placówki posiadają podpisaną umowę na ich odbiór. Odpady te ostatecznie kierowane są do unieszkodliwienia poprzez spalanie w przystosowanej do tego celu spalarni odpadów medycznych zlokalizowanej w Szpitalu w Tarnowie.

Odpady z przemysłu:

Odpady z przemysłu powstają w poszczególnych procesach produkcyjnych, w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej. W ich skład wchodzi odpady komunalne i odpady technologiczne, na które składa się wiele substancji o różnych właściwościach. Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. nr 62, poz. 628 z dnia 20 czerwca 2001 r.) – art. 17 podmioty gospodarcze wytwarzające odpady powinny posiadać pozwolenie na wytwarzanie odpadów. Zezwolenia takiego nie muszą jednak posiadać jednostki nie wytwarzające powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 000 Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie. Podmioty prowadzące działalność produkcyjną, usługową lub wytwórczą powinny także dysponować zatwierdzonymi programami gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Istniejące na terenie gminy jednostki gospodarcze nie wytwarzają w/w ilości odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne i nie mają obowiązku uzyskania pozwolenia na ich wytwarzanie. Z danych gminy wynika, że źródłem wytwarzania odpadów zaliczanych do przemysłowych są podmioty gospodarcze wg regonu w sektorze publicznym w ilości 9 szt. i wg regonu w sektorze prywatnym 192 szt. co stanowi łączną ilość 201 podmiotów. Uwzględniając dominujący rodzaj prowadzonej działalności (budownictwo, handel naprawy ora transport i gospodarka magazynowa) oraz ilość podmiotów gospodarczych szacuje się roczną ilość powstających odpadów przemysłowych na poziomie ok. 55 – 65 Mg.

Powstające w podmiotach gospodarczych odpady są z reguły zbierane selektywnie, w zależności od sposobu dalszego postępowania z nimi.

Sposób zbiórki, wymagania stawiane pojemnikom oraz miejscom składowania/ magazynowania odpadów są regulowane zapisami odpowiednich aktów prawnych (w tym zezwoleń starosty)

Transport odpadów powstających w zakładach przemysłowych z ich miejsc wytwarzania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania realizowany jest z wykorzystaniem środków transportu, będących w gestii:

- wytwórców odpadów,
- właścicieli instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania ,
- specjalistycznych firm transportowych

Wraki samochodowe:

W obecnych czasach na szeroką skalę rozwinięty jest transport samochodowy. Pojazdy będące w posiadaniu mieszkańców nierzadko mają po 10 – 15 lat, a nawet i więcej, co nasuwa twierdzenie, że w niedługim czasie będą musiały zostać wycofane z eksploatacji. Ta stosunkowo duża grupa odpadów trafia przede wszystkim do punktów złomowania i handlu złomem.

Wraki samochodowe składają się z wielu elementów i zawierają szereg substancji, z których niektóre to substancje niebezpieczne, jak np. oleje, płyn hamulcowy i akumulatory kwasowo – ołowiowe. W przeważającej jednak części stanowią je metale i tworzywa sztuczne nadające się do recyklingu.

Składnice mogące złomować pojazdy muszą posiadać upoważnienie Wojewody Podkarpackiego do wydawania zaświadczeń o kasacji (złomowaniu) samochodów zgodnie z art. 79 ustawy Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 roku (Dz. U. Nr 98. poz. 602 z późniejszymi zmianami).

W Polsce według szacunków wycofuje się corocznie z eksploatacji około 2 – 2,5 % samochodów, przy czym na złom trafia jedynie około 1 – 1,5 %.

Inne odpady

1. Odpady opakowaniowe
2. Odpady azbestowe
3. Pestycydy
4. PCB
5. Oleje odpadowe
6. Baterie i akumulatory
7. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne

Odpady opakowaniowe i użytkowe:

W rozumieniu ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z 2001 r.) odpady opakowaniowe to wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia.

Katalog odpadów podaje odpady opakowaniowe jako grupę 15. do głównych odpadów opakowaniowych zalicza się opakowania:

- z papieru i tektury,
- wielomateriałowe,
- z tworzyw sztucznych,
- ze szkła,
- z blachy stalowej,
- z aluminium.

Większość tego typu odpadów nadaje się do ponownego wykorzystania, czy przetworzenia, dlatego też stosuje się wobec nich odzysk (recykling materiałowy) – przetwarzanie bez zmiany struktury chemicznej.

W związku z brakiem ewidencji odnośnie wytwarzanych odpadów opakowaniowych wielkości te zostały oszacowane na podstawie współczynników wytwarzania odpadów opakowaniowych przypadające na jednego mieszkańca (tabela 2.1.16) zgodnie z danymi z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

Właściwa gospodarka odpadami opakowaniowymi i poużytkowymi powinna uwzględniać zasadę zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz ograniczać deponowanie ich na składowiskach. Ważne jest tutaj m.in. wprowadzenie instrumentów ekonomicznych, organizacyjnych oraz prawnych przeciwdziałających powstawaniu odpadów, zachęcanie do używania opakowań wielokrotnego użytku, organizowanie systemów zbiórki odpadów przydatnych do recyklingu itp.

Większość z odpadów opakowaniowych nadaje się do ponownego włączenia do procesu technologicznego: od surowca do odbiorcy. Może odbywać się to poprzez:

- ponowne użycie materiału lub produktu np. wielokrotne użytkowanie opakowań szklanych,
- wtórne wykorzystanie materiałów – bez zmiany ich składu i stanu, do wytwarzania nowych produktów (np. zastosowanie stłuczki szklanej jako wypełniacza do materiałów budowlanych),
- przetwarzanie materiału – połączone ze zmianą stanu i składu (np. w celu pozyskania energii).

Niezbędny poziom redukcji odpadów opakowaniowych wynika z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U.2001.63.639).

W świetle tej ustawy przedsiębiorca wprowadzający na rynek krajowy produkty w opakowaniach zobowiązany jest do zapewnienia ich odzysku i recyklingu. Do dnia 31 grudnia 2007 r. powinien on osiągnąć docelowy poziom recyklingu odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 roku w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. nr 69, poz. 719 z dn. 6 lipca 2001 r.).

Odpady azbestowe:

Odpady azbestowe zaliczane są do grupy odpadów niebezpiecznych, które ze względu na charakter i poziom zagrożenia dla człowieka i środowiska, wymaga stosowania sposobów, procedur i systemów nadzoru zapobiegających przenikaniu wchodzących w ich skład niebezpiecznych substancji do środowiska.

Azbest to handlowa i technologiczna nazwa grupy minerałów włóknistych stosowanych do wyrobów wielokrotnej użyteczności i znajdujących zastosowanie przede wszystkim w budownictwie. Największe wykorzystanie płyt azbestowych na pokrycia dachowe następowało w latach 70 – tych i 80 – tych, przy czym średni czas użytkowania to około 30 lat.

Zgodnie z ustawą z 19 czerwca 1997 roku istnieje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest oraz program wycofywania go z gospodarki.

Do szczególnie niebezpiecznych odpadów należą materiały zawierające azbest takie jak: elementy budowlane płaskie – płyty ścienne i dachowe oraz rury wodociągowe i kanalizacyjne. Azbest znajduje się również w płytkach podłogowych PCV, okładzinach hamulcowych, ubraniach ochronnych, kocach gaśniczych, płytkach stosowanych przy palnikach gazowych, uszczelkach i innych wyrobach. Wszystkie odpady zawierające azbest są traktowane jako zagrożenie dla zdrowia i życia. Szczególnie niebezpieczne jest oddziaływanie włókien azbestu na organizm

ludzki, prowadzące do powstania takich chorób jak: pylica azbestowa, nowotwory złośliwe, zgrubienia i stwardnienia opłucnej, zmiany skórne, przewlekłe zapalenie oskrzeli.

Źródła odpadów azbestowych na terenie gminy stanowią faliste płyty pokryciowe – eternit – na budynkach mieszkalnych, gospodarczych oraz pokrycia składowane w gospodarstwach.

Wg informacji rocznej przekazywanej przez gminę do Urzędu Wojewódzkiego w o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu stan na 31.12.2003r. wynika, że łącznie w gminie znajduje się 152 tys. m² płyt falistych eternitowych stanowiących pokrycia dachowe.

Według Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami odpady zawierające azbest nie mogą być przedmiotem odzysku, są więc składowane na istniejących składowiskach poza terenem województwa.

Obowiązująca w Polsce ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku praktycznie zamknęła okres stosowania nowych wyrobów zawierających azbest. Wobec zakazu stosowania tego typu wyrobów jedynym źródłem powstawania odpadów azbestowych będzie wytwarzanie ich podczas robót w miejscach, gdzie do tej pory były stosowane. Znaczna masa odpadów zawierających azbest stanowi część nieruchomości – np. pokrycia dachowe z płyt eternitowych. Sposób zagospodarowania tego typu odpadów, zgodnie z obowiązującym prawem, należy do właścicieli nieruchomości. Z uwagi na wysokie nieraz koszty związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest sprawiają, że wielu właścicieli budynków mieszkalnych i gospodarczych nie jest w stanie, z przyczyn finansowych, zlecić wykonania niezbędnych prac. Na ten cel powinny być uruchamiane środki pomocowe.

Pestycydy:

Pestycydy należą do odpadów powstających w wyniku produkcji rolnej. Należą do nich przeterminowane środki ochrony roślin oraz opakowania po zużytych środkach ochrony roślin.

Uwzględniając:

- powierzchnię gruntów ornych - 5 408 ha

- średnie zużycie pestycydów na 1 ha gruntów ornych - 0,7 kg substancji aktywnej,
- ilość powstałych opakowań – średnio 0,25 szt./kg zużytego środka,
- wagę opakowań – 0,6 kg/szt.,
- ilość środków przeterminowanych lub wycofanych z obrotu – 1 % ogólnej ilości zużytej substancji aktywnej.

oszacowano średnie zużycie pestycydów wynoszące 3,78 Mg oraz wytworzenie około 946 sztuk opakowań w ciągu roku o wadze około 0,56 Mg.

W świetle obowiązujących przepisów środki ochrony roślin są sprzedawane z kaucją, która zostaje zwrócona nabywcy po zwrocie pustego opakowania. Wymusza to na producentach i importerach odbiór opakowań, nawet jeśli trafią one do strumienia odpadów komunalnych. Sprawa zagospodarowania tych niebezpiecznych odpadów wydaje się więc być uregulowana. System zbierania oparty będzie więc o punkty sprzedaży środków ochrony roślin.

Nie przewiduje się znaczących zmian w ilości zużycia środków ochrony roślin w rozpatrywanym okresie. Produkowane obecnie środki ochrony roślin oraz opakowania po nich mogą być przekształcane w klasycznych spalarniach niebezpiecznych odpadów przemysłowych.

PCB:

Zgodnie z definicją ustawową (Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r.) PCB to polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylometan, monometylodichlorodifenylometan oraz mieszaniny zawierające jakkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005 % wagowo łącznie.

Ze względu na swe właściwości były szeroko stosowane jako dielektryki w transformatorach, kondensatorach, jako płyny hydrauliczne, nośniki ciepła, ciecze chłodnicze, oleje smarne, rozpuszczalniki lakierów, farb i klejów, plastyfikatory i napełniacze gumy i tworzyw sztucznych oraz jako antypireny. Trwałość chemiczna jaką posiadają sprawia, że nie ulegają degradacji w środowisku przyrodniczym i w przypadku przedostania się doń w większym stężeniu (awarie techniczne) mogą być

przyczyną katastrof ekologicznych. Z tych też względów zaliczane są do odpadów niebezpiecznych.

Obowiązujące w kraju przepisy prawne przewidują całkowite zniszczenie i wyeliminowanie odpadów z rodzaju PCB ze środowiska na 2010 rok.

Oleje odpadowe:

Wszystkie nie nadające się do swego pierwotnego zastosowania oleje smarowe i przemysłowe to oleje odpadowe. Mogą one pochodzić z:

- rynku motoryzacyjnego – zużyte oleje z silników spalinowych, oleje przekładniowe,
- przemysłu – oleje do turbin, oleje hydrauliczne, grzewcze, transformatorowe, przekładniowe, maszynowe, sprężarkowe.

Oprócz wyżej wymienionych występują jeszcze odpady zanieczyszczone olejami (zaolejone szlamy z separatorów olejowych oraz odstożników, szlamy z obróbki metali zawierające oleje, zużyte filtry olejowe, zaolejone zużyte sorbenty, trociny, opakowania po olejach).

Z powodu braku na terenie gminy Czermin firm specjalistycznych zajmujących się zbieraniem przepracowanych olejów, emulsji olejowo – wodnych, szlamów zaolejonych należy się spodziewać, że odpady tego typu będą transportowane poza granice gminy do odpowiednich punktów.

Baterie i akumulatory:

Baterie galwaniczne i akumulatory elektryczne (zasadowe: niklowo – kadmowe, niklowo – żelazowe, srebrno – cynkowe i kwasowe – ołowiowe) występują w postaci wielko- i małogabarytowej. Są to odpady klasyfikowane jako niebezpieczne – po zużyciu stają się szkodliwe dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Dużym dostarczycielem zużytych akumulatorów jest transport samochodowy. Baterie i akumulatory stosowane są do zasilania w energię elektryczną wózków elektrycznych, urządzeń elektrycznych w pojazdach, urządzeń elektronicznych i przenośnej aparatury pomiarowej.

Największa ilość odpadów tego typu to baterie i akumulatory ołowiowe.

Do oszacowania ilości zużytych akumulatorów ołowiowych przyjmuje się następujące założenia:

- zmiana akumulatora w samochodzie osobowym – co 3,5 roku,
- średnia waga akumulatora w samochodzie osobowym (wraz z elektrolitem) – 12 kg,
- zmiana akumulatora w samochodzie ciężarowym – co 3 lata,
- średnia waga akumulatora do samochodu ciężarowego, autobusu, ciągników siodłowych przy uwzględnieniu różnej ilości akumulatorów w pojeździe -34 kg.

Powszechnie znaną praktyką jest przenikanie odpadowych baterii i akumulatorów (szczególnie małogabarytowych) do strumienia odpadów komunalnych, które następnie trafiają na składowisko komunalne. Ten strumień odpadów jest więc trudny do kontroli, właściwego gromadzenia i przetwórstwa.

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne:

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (uszkodzone czy przestarzałe sprzęty) zasadniczo mają dwa źródła pochodzenia – z gospodarstw domowych i od innych użytkowników. W tej drugiej grupie można wyróżnić: biura, instytucje państwowe i prywatne, szpitale, a także przemysł i handel.

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne można przyporządkować do jednej z głównych grup:

- sprzęt wielkogabarytowy (np. pralki, lodówki, kuchnie),
- sprzęt radiowo – telewizyjny i muzyczny (telewizory, odtwarzacze, radia, kamery i inne),
- sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny (komputery, drukarki, kalkulatory, urządzenia biurowe itp.),
- narzędzia elektryczne i elektroniczne (m.in. wiertarki, piły),
- sprzęt oświetleniowy (lampy fluorescencyjne, oprawy oświetleniowe),
- sprzęt medyczny (sprzęt do radioterapii, dializ, respiratory),
- zabawki elektroniczne i sprzęt rekreacyjno – sportowy (kolejki elektryczne, samochody wyścigowe, konsole gier video),

- przyrządy monitorowania i kontrolno – sterujące (np. detektory dymu, regulatory ogrzewania, termostaty),
- automatyczne urządzenia dozujące (automaty z napojami i produktami stałymi, bankomaty i inne).

Z powodu braku zorganizowanego systemu odbioru i unieszkodliwiania, czy przetwarzania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, najczęściej trafiają one na składowiska odpadów lub do punktów skupu złomu i metali kolorowych. Problemem ekologicznym mogą być tu substancje szkodliwe wprowadzane wraz ze złomowanym sprzętem do środowiska.

„Plan Gospodarki Odpadami dla powiatu mieleckiego na lata 2004 – 2011” podaje (według danych podanych przez poszczególne jednostki samorządowe) łączną ilość odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy Czermin w roku 2001 w wysokości 140 Mg.

Według danych uzyskanych w Urzędzie Czermin ilość odpadów komunalnych wytworzonych (łącznie od gospodarstw domowych i zakładów) w 2003 roku wyniosła 258 Mg.

W Krajowym Planie Gospodarki Odpadami przyjęto, że wartość wskaźnika nagromadzenia odpadów wynosi 0,223 Mg odpadów/mieszkańca/rok. Wynika z tego, że w Czerminie wytwarza się rocznie ponad 1 500 Mg odpadów komunalnych.

Istniejąca różnica między ilością odpadów wytwarzanych w gminie, a przyjmowanych obecnie przez podmioty unieszkodliwiające i odzyskujące je, wskazuje, że istniejący system zbiórki jest nieskuteczny. Zbiórką objęte jest zaledwie 20 % wytworzonych odpadów komunalnych.

Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w gospodarstwach domowych został przedstawiony w tabeli 2.

Tabela 2.

<i>L.p.</i>	<i>Składnik odpadów</i>	<i>Średni udział w składzie odpadów komunalnych (%)</i>
1	Odpady organiczne pochodzenia roślinnego	13,0

2	Papier i tektura	16,0
3	Tworzywa sztuczne	17,0
4	Tekstylia	3,0
5	Szkło	12,0
6	Metale	4,0
7	Pozostałości organiczne	3,0
8	Odpady mineralne	8,0
9	Fracja drobna – poniżej 1 mm	24,0
	Razem	100,0

Jak wynika z powyższej tabeli największą grupę wśród odpadów z gospodarstw domowych stanowi drobna frakcja, głównie popiołowa (24 %), tworzywa sztuczne (17 %), papier i tektura (16 %). Liczną grupę stanowi także szkło.

4. Prognoza zmian

4.1. Prognozowane zmiany ilości odpadów w sektorze komunalnym

W prognozie zmian ilości i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów należy uwzględnić wpływ dwóch zasadniczych czynników:

- zmian demograficznych,
- zmian PKB.

Wpływ pierwszego z nich wynika ze zmian ilości wytwórców odpadów. Drugi rzutuje na ilość i strukturę odpadów poprzez kształtowanie stopnia zamożności ludności, a wraz z nim modelu konsumpcji.

Obecnie gmina liczy sobie 6812 mieszkańców. Gmina Czermin należy do gmin o dodatnim przyroście demograficznym. Na podstawie istniejących danych uzyskanych w Urzędzie Gminy przewiduje się, że ludność gminy wzrośnie do **7 500** osób w 2012 roku.

Tab. 3. Przewidywany wzrost liczby ludności w poszczególnych latach:

2004 roku	2008 roku	w 2012 roku
6825	7200	7500

Obliczenia dotyczące szacunkowej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oparto na wskaźnikach charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych (kg/M/rok) dla 2000 r., których wartości zamieszczamy w tabeli nr 4.

Tab. 4. Wskaźniki charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych (kg/M/rok) (KPGO, Monitor Polski z 2003 r. Nr 111, poz. 159).

L.p.	Źródła powstawania odpadów	Przyjęty wskaźnik nagromadzenia dla terenów wiejskich
1.	Odpady z gospodarstw domowych	116
2.	Odpady z obiektów infrastruktury	45
3	Odpady wielkogabarytowe	15
4.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych	40
5.	Odpady z ogrodów i parków	5
6.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	-
7.	Odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych	2
RAZEM		223

Dane dotyczące prognozowanej masy odpadów komunalnych powstających w gminie do roku 2012 uwzględniające liczbę ludności i wskaźnik nagromadzenia 223 kg/M/rok przedstawiamy w tabeli nr 5.

Tab. 5. Prognozowana ilość odpadów komunalnych w gminie w latach 2004-2012 (w Mg)

Rok	Ilość odpadów
-----	---------------

2004	1522
2008	1605
2012	1672

Dla strumienia odpadów komunalnych ustalono wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej, w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca tj. wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich.

Tab. 6. Wskaźniki generowania strumieni odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich (KPGO Monitor Polski nr 11, poz. 159).

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	Ilość (kg/M/r)
1.	Domowe odpady organiczne, w tym:	22,11
2.	Odpady zielone	4,16
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	10,64
4.	Opakowania z papieru i tektury	15,43
5.	Opakowania wielomateriałowe	1,73
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	21,03
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,77
8.	Tekstylia	4,65
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	1,00
10.	Opakowania ze szkła	18,89
11.	Metale	4,55
12.	Opakowania z blachy	1,63
13.	Opakowania z aluminium	0,47
14.	Odpady mineralne	13,25
15.	Drobna frakcja popiołowa	40,28
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,00
17.	Odpady budowlane	40,00
18.	Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych	2,00

W oparciu o powyższe wskaźniki można szacować poszczególne strumienie odpadów na następującym poziomie.

Tab. 7. Obliczone ilości odpadów, powstające w gminie w poszczególnych strumieniach odpowiednio w latach (w Mg)

L.p.	Strumień odpadów komunalnych	2004	2008	2012
1.	Domowe odpady organiczne, w tym:	151	159	166
2.	Odpady zielone	28	30	31
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	73	77	80
4.	Opakowania z papieru i tektury	105	111	116

5.	Opakowania wielomateriałowe	12	12	13
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	144	151	158
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	46	49	51
8.	Tekstylia	32	33	35
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	7	7	7,5
10.	Opakowania ze szkła	129	136	142
11.	Metale	31	33	34
12.	Opakowania z blachy	11	12	12
13.	Opakowania z aluminium	3	3	3,5
14.	Odpady mineralne	90	95	99
15.	Drobna frakcja popiołowa	275	290	302
16.	Odpady wielkogabarytowe	102	108	112
17.	Odpady budowlane	273	288	300
18.	Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych	14	14	15
RAZEM		1 526	1 608	1 677

Przyjmując wskaźniki charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych podanych w tabeli 4 obliczamy ilości odpadów powstających według źródeł powstawania odpadów, które wykazujemy w tabeli 8.

Tab. 8. Ilości odpadów powstających według źródeł powstawania odpadów (w Mg).

L.p.	Źródła powstawania odpadów	2004 r.	2008 r.	2012 r.
1.	Odpady z gospodarstw domowych	792	835	870
2.	Odpady z obiektów infrastruktury	307	324	337
3.	Odpady wielkogabarytowe	102	108	112
4.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych	273	288	300
5.	Odpady z ogrodów i parków	34	36	37
6.	Odpady z czyszczenia ulic i placów			
7.	Odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie odpadów komunalnych	14	14	15
OGÓŁEM		1 522	1 605	1 671

Należy zauważyć niewielkie różnice w obliczanych ogółem ilościach odpadów, które wynikają z zaokrąglania poszczególnych wartości składowych oraz przyjmowanych wskaźników.

Domowe odpady organiczne, odpady zielone, odpady z opakowań papierowych oraz papier nie opakowaniowy tworzą odpady biodegradowalne.

Ilość odpadów biodegradowalnych wytworzonych w poszczególnych latach obrazuje tabela 9.

Tab. 9. Ilość odpadów biodegradowalnych powstających w gminie (w Mg).

L.p.	Biodopady	2004 r.	2008 r.	2012 r.
1.	domowe odpady organiczne	151	159	166
2.	odpady zielone	28	30	31
3.	papier i tektura nieopakowaniowy	73	77	80
4.	opakowania z papieru i tektury	105	111	116
	Razem	357	377	393

Z powyższych wyliczeń wynika, że ilość zbieranych odpadów jest niższa niż ilość wytworzonych odpadów. Różnica ta wynika z :

1. Nie wszystkie gospodarstwa domowe na terenie gminy Czermin są objęte systemem zbiórki odpadów.
2. GUS przyjmuje wskaźnik gęstości odpadów $0,260 \text{ Mg/m}^3$ przy przeliczaniu danych objętościowych na masowe, bez względu na pochodzenie odpadów (tereny miejskie, wiejskie, odpady biurowe itp.);
3. Ze względu na częsty brak wagi na składowiskach, przedsiębiorstwa przyjmują szacunkową ilość odpadów posługując się wskaźnikiem objętościowym emisji. Zazwyczaj przyjmowane wielkości są zawyżane.
4. Pojemniki odbierane od mieszkańców nie są wypełnione w 100%.
5. Taka dysproporcja, może wynikać również z przyjętych średnich wskaźników do oszacowania ilości odpadów wytworzonych.

4.2. Prognoza zmian innych rodzajów odpadów w tym przemysłowych

Na terenie gminy Czermin nie przewiduje się znaczącej zmiany co do ilości i rodzajów tych odpadów.

Zmiany w gospodarce a co za tym idzie wzrost konsumpcji i wytwarzanie odpadów, będą postępować powoli. Wynika to zarówno z technologii, jak i z faktu, że na omawianym terenie nie planuje się znaczących zmian w strukturze lokalnego przemysłu.

Zakłada się za Planem wojewódzkim 3 % wzrost rocznej ogólnej ilości odpadów. Docelowo założyć należy wzrost ilości odpadów komunalnych o 20 % w stosunku do ilości obecnej, na przestrzeni 3 – 8 lat. Ilości odpadów przemysłowych nie powinny ulegać znaczącym zmianom.

5. Instalacje do segregacji, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Na terenie gminy Czermin aktualnie nie działają zakłady zajmujące się segregacją odpadów. Brak jest również zakładów unieszkodliwiających wytworzone odpady.

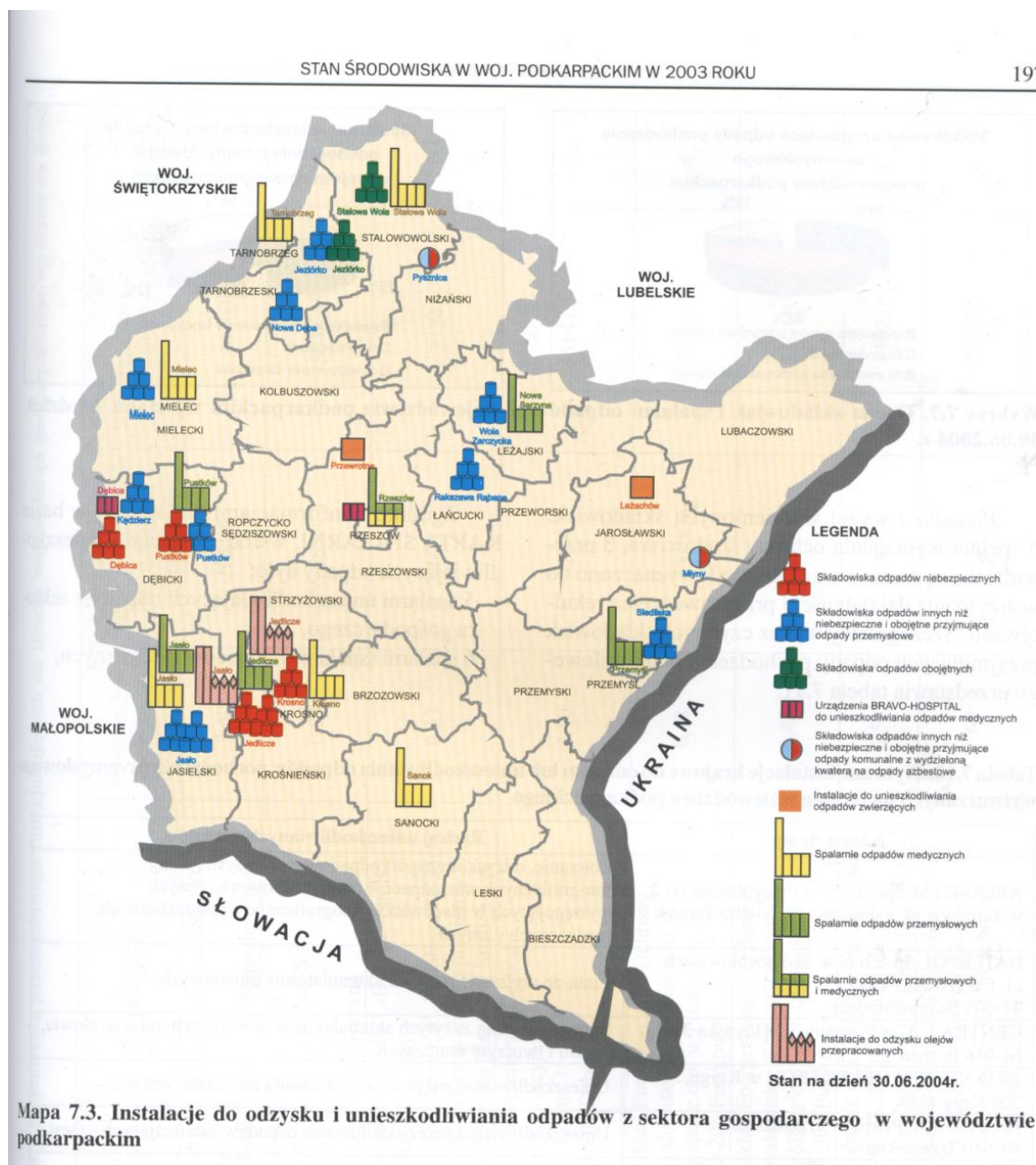
Głównym sposobem unieszkodliwiania odpadów jest ich zbiór i transport na składowisko odpadów komunalnych w Borowej zgodnie z zawartą umową z zarządzającym składowiskiem.

W Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006 Gmina Czermin nie przewiduje prowadzenia inwestycji w zakresie budowy własnego składowiska odpadów komunalnych czy innej instalacji segregowania odpadów komunalnych i odzysku surowców wtórnych.

Na terenie województwa podkarpackiego w tym na terenie powiatu mieleckiego zlokalizowane są instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów gospodarczych również odpadów zaliczanych do niebezpiecznych. Zebrane selektywnie niektóre rodzaje odpadów – medyczne, opakowaniowe (z tworzyw, papieru), budowlane (zawierające azbest) mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione

Zgodnie z informacjami zawartymi w bazie danych na terenie województwa podkarpackiego na dzień 30 czerwca 2004r. funkcjonowało 17 czynnych składowisk odpadów , przyjmujących odpady przemysłowe oraz 12 spalarni odpadów, unieszkodliwiających termicznie odpady z sektora gospodarczego.

Instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, których lokalizacje na obszarze województwa poniżej przedstawiono w sposób graficzny.

6. Istniejący system zbierania odpadów Na terenie gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych objęte są wszystkie wioski.

System zbiórki odpadów obejmuje drogę od zgromadzenia ich we wszelkich typach zbiorników do wyładunku na śmieciarki samochodowe. Dużą rolę odgrywają tu:

- metody zbiórki,
- system kontenerów,
- pojazdy, zatrudniony personel.

Obsługa zbiórki odpadów

Odpady z terenu gminy zbierane są z częstotliwością dwa razy w miesiącu przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mielcu, zarówno z gospodarstw indywidualnych jak i podmiotów gospodarczych. Odpady zbierane z terenu gminy trafiają na składowisko odpadów komunalnych w Borowej. Zbiórką odpadów komunalnych objętych jest w gminie ok.% gospodarstw.

Pojemniki na odpady rozlokowane są we wszystkich miejscowościach w następujących ilościach

- poj. 120 dm³ - 819 szt.
- poj. 240 dm³ - 25 szt.
- poj. 1100 dm³ - 15 szt.

Pojemniki 120 dm³ ustawione są w gospodarstwach domowych a większe 240 i 1110 dm³ w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą i jednostkach użyteczności publicznej

System opłat za zbiórkę odpadów

Za utylizację odpadów komunalnych od indywidualnych gospodarstw koszty ponosi Gmina Czermin. Mieszkańcy ponoszą jedynie koszty transportu. W przypadku jednostek prowadzących działalność gospodarczą całość kosztów związanych z

odbiorem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów są ponoszone przez te jednostki.

Stawki przedstawiają się następująco:

- średnia opłata kształtuje się na poziomie10 zł/miesiąc od jednego gospodarstwa domowego.

W istniejącym systemie zbiórki odpadów proponuje się wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów niebezpiecznych oraz system zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Odpady niebezpieczne podobnie jak pozostałe odpady, powinny być zbierane w sposób selektywny. Z racji na swoje właściwości fizyko - chemiczne stanowią one realne zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia człowieka. Względy te wymuszają konieczność postępowania z nimi w sposób właściwy.

Z uwagi na fakt, że podmioty gospodarcze (w tym placówki służby zdrowia i weterynarii) zmuszone są z mocy obowiązującego prawa prowadzić odpowiednią ewidencję tego typu odpadów, a także postępować z nimi w sposób zapewniający bezpieczne gromadzenie i unieszkodliwianie (przekazywanie specjalistycznym firmom) poniżej przedstawiono rozwiązania zbiórki odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych.

Odpady niebezpieczne z gospodarstw domowych:

Na terenie gminy wiejskiej Czermin nie prowadzony jest oddzielny systemu zbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych.

W celu zapewnienia selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych proponuje się:

 dokonywać segregacji odpadów niebezpiecznych w miejscach ich wytwarzania i selektywnie gromadzić. W określonych dniach, przez teren gminy, mogłyby przejeżdżać specjalne pojazdy (z firmy posiadającej odpowiednie zezwolenia na zbiórkę i transport tego typu odpadów) wyposażone w odpowiednio zabezpieczone pojemniki czy kontenery. Zbierane byłyby wyznaczone (we wcześniejszym harmonogramie) rodzaje odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych.

Do grupy tych odpadów można zaliczyć:

- farby, lakiery, kleje, lepiszczce, żywice i opakowania po nich,

- rozpuszczalniki, kwasy, alkalia i opakowania po nich,
 - odczynniki chemiczne i fotograficzne i opakowania po nich,
 - przeterminowane lekarstwa,
 - pestycydy, herbicydy, insektycydy itp. oraz opakowania po nich,
 - baterie jednorazowe, w tym alkaliczne,
 - zużyte smary i oleje przepracowane,
 - lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć np. termometry,
 - aerozole,
- ◆ zgodnie z przyjętymi zasadami okresowych zbiórek, mieszkańcy mogliby się pozbywać wymienionych odpadów we wcześniej ustalonych ilościach (ilościach odpowiadających ich prawdopodobnemu wytworzeniu w gospodarstwie domowym np. do 5 puszek po farbach czy 5 szt. świetlówek);
- ☞ gromadzone w utworzonym na terenie gminy „Punkcie zbierania odpadów niebezpiecznych”. W punkcie tym mieszkańcy mogliby oddawać na tych samych zasadach, co w zbiórce okresowej wytworzone w gospodarstwie domowym odpady niebezpieczne (te same rodzaje i limity odpadów niebezpiecznych) poza terminem zbiórek okresowych;
- ☞ zgodnie z art. 16 ustawy o *opakowaniach i odpadach opakowaniowych* część odpadów niebezpiecznych np. opakowania po środkach ochrony roślin (pestycydy, herbicydy, insektycydy itp.) powinny być zwracane bezpośrednio przez ich użytkowników do punktów sprzedaży, w których zostały nabyte. Zgodnie z przytoczoną powyżej ustawą sprzedawca ma obowiązek je przyjąć zwracając pobraną ewentualnie kaucję;
- ☞ gromadzone w systemie uzupełniającym polegającym na rozstawieniu na terenie gminy specjalnych, zabezpieczonych przed otwarciem ich przez niepowołane osoby, pojemników. Proponuje się, aby systemem uzupełniającym objąć zbiórkę przeterminowanych lekarstw oraz baterii. Specjalne pojemniki do ich zbiórki byłyby rozstawione np. w miejscach gdzie można nabyć te – pełnowartościowe - produkty.

Odpady wielkogabarytowe z uwagi na charakter odpadów tego rodzaju (duży ciężar i objętość) wymagają prowadzenia specjalnych systemów zbiórki. Proponuje się prowadzić:

- ☞ zbiórkę odpadów wielkogabarytowych z gospodarstw domowych w czasie zbiórek okresowych. Zbierane byłyby tylko te odpady wielkogabarytowe, które powstają w gospodarstwach domowych (stare meble, sprzęt RTV, lodówki itp.). W wyznaczony dzień mieszkańcy wystawialiby te przedmioty (uszkodzone lub niepotrzebne) przed swoje posesje skąd byłyby zabierane. Dodatkowo proponuje się utworzenie w gminie (lub przy istniejących składowiskach) Punktu gromadzenia odpadów wielkogabarytowych, w których przyjmowanie odpadów mogłoby odbywać się poza terminem okresowych zbiórek;
- ☞ zbiórkę odpadów z sektora budowlanego (głównie gruzu) w specjalnie wyznaczonych miejscach lub przy punktach gromadzenia odpadów wielkogabarytowych. Odpady mogłoby tam dowozić mieszkańcy we własnym zakresie. Innym rozwiązaniem mogą być zakłady zajmujące się zagospodarowaniem odpadów budowlanych, działające czy to na terenie gminy, czy też poza nią, ale przyjmujące tego typu odpady do dalszej przeróbki i zagospodarowania.
- ☞ przyjmowanie odpadów wielkogabarytowych i z sektora budowlanego pochodzących od podmiotów gospodarczych w punktach gromadzenia odpadów wielkogabarytowych, jednak na zasadach komercyjnych (odpłatnie).

Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest:

Odpady zawierające azbest zaliczane są do grupy odpadów niebezpiecznych, zagospodarowanie tych odpadów stanowi poważny problem dotyczący terytorium całego kraju. W celu rozwiązania tego problemu Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła w dniu 14 maja 2002 roku „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski”. Plan przewiduje 30 letni okres usuwania tych odpadów. Celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,

- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej

Szczegółowy program zadań „Planu...” został opracowany dla poszczególnych poziomów: centralnego, wojewódzkiego i lokalnego (powiat i gmina). Do zadań gminy należy:

- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem,
- przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu,
- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu...”.

Zadaniem Rady Gminy jest przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji „Programu...”.

Podstawą do opracowania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w pierwszej kolejności jest dokonanie rozpoznania stopnia zużycia tych wyrobów zabudowanych na konkretnych obiektach. Uzyskane dane powinny być gromadzone przez samorząd gminy, a następnie przekazywane do samorządu powiatowego celem opracowania „Programu...” stanowiącego integralną część z programem wojewódzkim. Tak więc niezbędnym jest rozpowszechnienie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest, zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów przez samorządy powiatów i gmin przy wypełnianiu arkuszy ocen ujętych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

(Dz. U.2004.71.649), przekazywanie informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy kredytowej na modernizację obiektów itp.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski przewiduje, że samorząd gminny będzie odpowiedzialny za realizację następujących punktów:

- wypełnienie przez właścicieli obiektów budowlanych „arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania ...” zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 02.04.2004 r. i złożenie ich do właściwego urzędu. Należy szczególną uwagę zwrócić na prawidłowy opis w arkuszach obiektów publicznych, jak na przykład: drogi, place, szkoły, przedszkola, żłobki, szpitale, domy kultury i tym podobne obiekty, które będą w przyszłości mogły korzystać finansowo ze wsparcia z zewnątrz i których oczyszczenie z azbestu powinno nastąpić w pierwszej kolejności,
- sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest, w układzie trzech grup pilności, jak w arkuszach ocen,
- przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen, do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie.

Podsumowanie

Odpady w rozumieniu Ustawy o odpadach z 27 kwietnia 2001 roku oznaczają każdą substancję lub przedmiot (należący do określonej kategorii odpadów), których posiadacz pozbywa się, zamierza lub powinien się pozbyć.

Sposób postępowania z odpadami powinien zapewniać ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska przyrodniczego.

Szczególne obowiązki odnośnie utrzymania porządku i czystości na swoim terenie, a także stworzenia odpowiednich warunków do ich utrzymania posiada gmina (zgodnie z Ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach). Gmina ma obowiązek stworzenia takiego systemu gospodarki odpadami, który uwzględniał by ich selektywną zbiórkę, segregację i wykorzystanie. Wszystkie podejmowane działania powinny mieć na celu przede wszystkim:

- dążenie do minimalizacji (zapobiegania) w wytwarzaniu odpadów,
- wprowadzeniu odzysk jak największej ilości surowców wtórnych z wytwarzanych odpadów komunalnych,

- składowanie jako ostateczność.

W gospodarce odpadami ciągle dominuje jednak jednokierunkowy przepływ od surowców przez produkty użytkowe do odpadów, a stopień recyklingu i wykorzystania surowców wtórnych i odpadów jest jeszcze wciąż na niskim poziomie.

Dotychczas w Gminie Czermin, jako nie posiadającej instalacji do segregacji i odzysku odpadów gospodarowanie odpadami polegało jedynie na zbieraniu, a następnie przekazywaniu odpadów w całości do unieszkodliwienia na składowiska.

Należy także przypuszczać, że część odpadów była niszczone przez mieszkańców w wyniku spalania oraz wywożona i składowana nielegalnie na tzw. dzikich wysypiskach.

7. Cele i kierunki działań oraz niezbędne koszty

Mając na uwadze realizację podstawowych obowiązków wynikających z planów i strategii jednostek wyższego szczebla administracji oraz potrzeby własne, w gminie Czermin podejmowane będą następujące kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Podnoszenie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów.
2. Rozszerzenie zorganizowanego systemu zbiórki odpadów komunalnych obejmującego wszystkich mieszkańców gminy.
3. Wprowadzanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym, współuczestnictwo w budowie Zakładów Zagospodarowania Odpadów (sortownie, kompostownie, obiekty termicznego unieszkodliwiania odpadów) a następnie dostarczanie odpadów do wybudowanych wspólnych instalacji.
4. Konsekwentne wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów obejmujące cały teren gminy.

5. Sukcesywna eliminacja odpadów ulegających biodegradacji z odpadów kierowanych na składowiska.
6. Wdrażanie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i kierowania ich do odzysku lub unieszkodliwienia.
7. Rozwój systemów zbiórki i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych.

7.1. Zakładane cele i kierunki działań:

Cel ekologiczny do roku 2015:

Minimalizacja ilości wytworzonych odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami europejskimi systemu odzysku i unieszkodliwiania

Określając zmiany przyszłościowe odnośnie powstających odpadów należy mieć na uwadze, że ilość odpadów zależy między innymi od:

- zmiany ilości mieszkańców,
- poziomu i standardu życia mieszkańców,
- tempa wzrostu gospodarczego,
- rodzaju produkcji i stosowanych technologii.

Na ilość odpadów powstających w sektorze komunalnym zasadniczy wpływ mają zmiany demograficzne – tj. zmiany liczby mieszkańców. W dużej mierze o zmianie wskaźników emisji odpadów decyduje rozwój społeczno – gospodarczy. Powszechnie znana jest zasada, że w miarę wzrostu zamożności mieszkańców, spowodowanej wzrostem gospodarczym, rośnie konsumpcja, a co za tym idzie rośnie ilość wytwarzanych odpadów.

Ochrona środowiska przed odpadami powinna być traktowana jako zadanie priorytetowe, ponieważ odpady stanowią źródło zanieczyszczenia wszystkich elementów środowiska.

Podany powyżej cel ekologiczny do roku 2015 jest zgodny z celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w odniesieniu do gospodarki odpadami (zapobieganie powstawaniu odpadów, odzysk surowców i ponowne wykorzystanie odpadów, bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych).

Cele szczegółowe do roku 2007:

1. Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców, w taki sposób, aby zapewnić w stosunku do ogółu wytworzonych odpadów:

- 45 % odpadów zebranych w 2004 roku,

- 75 % odpadów zebranych w 2005 roku,

- 90% odpadów zebranych w 2006 roku,

- 95 % odpadów zebranych w 2007 roku,

2. Zmniejszenie ilości odpadów przeznaczonych do deponowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poprzez zwiększenie segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i selektywną zbiórkę odpadów do poziomu:

- 5 % w roku 2004,

- 15 % w roku 2005,

- 20 % w roku 2006,

- 23 % w roku 2007.

Cele szczegółowe do 2011 roku:

1. Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych, w taki sposób, aby osiągnąć w stosunku do ogółu wytworzonych odpadów:

- 98 % zebranych odpadów w roku 2008,

- 99 % zebranych odpadów w roku 2009,

- 100 % zebranych odpadów w roku 2010 i w latach następnych.

2. Zmniejszenie ilości odpadów przeznaczonych do deponowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poprzez zwiększenie segregacji i

zagospodarowania odpadów komunalnych i selektywną zbiórkę odpadów do poziomu:

- 25 % w roku 2008,
- 29 % w roku 2009,
- 33 % w roku 2010,
- 35 % w roku 2011.

Cele szczegółowe do 2015 roku:

1. Deponowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 52% wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych w gminie.
2. Zwiększenie segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i selektywną zbiórkę odpadów do poziomu:

- 41 % w roku 2012,
- 44 % w roku 2013,
- 47 % w roku 2014,
- 50 % w roku 2015.

3. Skierowanie na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (w stosunku do roku 1995) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w ilościach do:

- 62 % w roku 2012,
- 56 % w roku 2013,
- 48 % w roku 2014,
- 45 % w roku 2015.

Założone cele możliwe będą do osiągnięcia po podjęciu następujących kierunków działań:

1. Wprowadzaniu systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym.
2. Rozszerzaniu selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców.
3. Redukcji w odpadach kierowanych na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zawartości składników ulegających biodegradacji.

4. Wdrażaniu systemu eliminacji odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (zbieranie i unieszkodliwianie).
5. Bieżącej likwidacji nielegalnych składowisk.
6. Prowadzeniu edukacji ekologicznej, mającej na celu uświadomienie konieczności zapobiegania powstawaniu odpadów i ich odzysku przez selektywną zbiórkę i recykling.

Cel ekologiczny do roku 2015:

Intensyfikacja i bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów azbestowych:

Należy podjąć następujące kierunki działań:

1. Nadzorowane usuwanie wyrobów zawierających azbest.
2. Prowadzenie inwentaryzacji ilości odpadów azbestowych.
3. Składowanie odpadów azbestowych w miejscach do tego przeznaczonych.
4. Współfinansowanie przez fundusze ekologiczne programu usuwania azbestu.
5. Edukacja ekologiczna:
 - prowadzenie szkoleń dla pracowników urzędu gminy,
 - akcja informacyjna dla ogółu społeczeństwa.

Harmonogram realizacji PGO i środki finansowe:

Lp	Opis zadania inwestycyjnego lub działania	Realizator	Koszty szacunkowe [tyś, zł]	Lata realizacji	Źródła finansowania
Działania strategiczne w gospodarce odpadami komunalnymi na lata 2003 do 2015					
1.	Udział w budowie ZZO Tarnobrzeg-Mielec	Gminy, związki, gmin, podmioty gospodarcze30 000,0	2004-2010	FOŚi GW, środki unijne, Środki własne
2.	Udział w budowie lokalnych sortowni odpadów [.....900,0	2004-2011	
4.	Rozbudowa i modernizacja składowisk	3 000,0	2004-2006	

6.	Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków	1 000,0	2004-2011		
Razem:			39 400,0			
Działania nie inwestycyjne w sektorze komunalnym na lata 2003 do 2015						
1.	Ciągła akcja edukacyjno-informacyjna	Gmina i podmioty zajmujące się gospodarką odpadami60,0	2003-2015	FOŚ i GW, środki własne, środki unijne	
Działania inwestycyjne i nie inwestycyjne w gospodarce odpadami niebezpiecznymi i w sektorze gospodarczym w latach 2003-2011						
Działania inwestycyjne						
1.	Budowa GPZON	Gminy120,0	2004-2011	FOŚ i GW, Środki unijne, Środki własne	
2.	Budowa kwater na odpady azbestowo-cementowe	Gmina	500,0	2004-2006	FOŚ i GW PFOŚ i GW, Środki unijne	
3.	Zbiórka wyrobów zawierających azbest	Gminy120,0	2004-2011	PFOŚ i GW, Środki własne	
5.	Modernizacja istniejących autozłomów	Podmioty gospodarcze2 000,0	2004-2011	Środki własne, Pomoc unijna,	
6.	Budowa „zbiornic” padłych zwierząt	Podmioty gospodarcze, Urzędy gmin, Urząd Marszałkowski1 200,0	2004-2011	FOŚ i GW, Środki unijne, Środki własne	
7.	Modernizacja zakładów utylizacyjnych z produkcji zwierzęcej i przemysłu rolno-spożywczego	Podmioty gospodarcze2 000,0	2004-2011	Środki własne, FOŚ i GW Środki unijne	
8.	Eliminacja niskosprawnych kotłowni, budowa termoogrzewania	Podmioty gospodarcze, szkoły, szpitale	3 000,0	2004-2011	Środki unijne, FOŚ i GW, Środki własne	
Działania nieinwestycyjne.						
9.	Akcja edukacyjno-informacyjna	Wszystkie jednostki		2004-2011	FOŚ i GW, Fundusze strukturalne, Środki własne	
10.	Działania związane z azbestem					
10.1.	Cykl szkoleniowy dla uczestników procesu eliminacji azbestu	Starostwo, gminy	15,0	2004-2006		
10.3	Monitoring realizacji	Starostwo,	12,0	2004-2011		

	programu eliminacji azbestu	gminy				
Razem		10 567,0			

Źródła pozyskiwania środków finansowych w celu realizacji celów:

Środki finansowe mogą być pozyskiwane z budżetu gminy, PFOŚiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, oraz ze środków zagranicznych np. unijnych.

Istnieją cztery fundusze strukturalne Unii Europejskiej:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (European Regional Development Fund — ERDF),
- Europejski Fundusz Socjalny (European Social Fund — ESF),
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnych (European Agriculture Guidance and Guarantee Fund — EAGGF) sekcja "Orientacji",
- instrument Finansowy Wspierania Rybołówstwa (Financial Instrument for Fisheries Guidance — FIG).

Działania z zakresu ochrony środowiska współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będą realizowane w Polsce w ramach 2 programów operacyjnych:

- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
- Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”.

8. Ocena realizacji Planu Gospodarki Odpadami

Zgodnie z wymaganiami ustawy o odpadach PGO powinien być aktualizowany nie rzadziej niż co cztery lata.

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami będzie podlegało na regularnej ocenie w zakresie:

- ✓ Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań
- ✓ Określenia stopnia realizacji przyjętych celów
- ✓ Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem

- ✓ Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Do oceny realizacji planu można posłużyć się sondażami prowadzonymi wśród mieszkańców gminy na przykład przy okazji regulowania opłat za wywóz odpadów. Upoważnieni urzędnicy powinni również przeprowadzić kontrole funkcjonowania obecnego i wdrożonego systemu gospodarki/zbiórki odpadów.

Kolejnym elementem zarządzania i monitorowania systemem gospodarki odpadami jest sporządzanie przez organ wykonawczy gminy, raz na 2 lata, raportów z realizacji Planu i przedstawiania ich Radzie Gminy.

Pod koniec 2006 roku (zgodnie z wymaganiami ustawowymi) nastąpi aktualizacja planu gospodarki odpadami.

9. Monitorowanie Planu Gospodarki Odpadami

Zasady monitoringu:

W procesie wdrażania Planu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje Planu.

Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

- monitoring środowiska;
- monitoring planu;
- monitoring odczuć społecznych.

Monitoring środowiska – system kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań z zakresu gospodarki odpadami i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka. Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu.

Monitoring planu – najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań, które powinno się odbywać np. co roku, na podstawie zestawienia planu działań przewidzianych do realizacji z postępem ich wdrożenia. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, pieniędzy, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w programie zadań priorytetowych.

Monitoring odczuć społecznych – jest on sprawowany na podstawie badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów Programu, między innymi przez ilość i jakość interwencji zgłaszanych do powiatowych władz środowiskowych.

Monitorowanie założonych efektów ekologicznych:

W ocenie postępu wdrażania Planu Gospodarki Odpadami oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych, jakie powinna przynieść realizacja wyznaczonych celów.

W efekcie realizacji wyznaczonych celów ekologicznych powinno się uzyskać zamieszczone z Tabeli 10. efekty ekologiczne.

Tabela 10.

Lp.	Podjęmowane działania	termin realizacji	efekty
1	Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców	2007	Czyste środowisko.
2	Wdrażanie systemów segregacji odpadów występujących w strumieniu odpadów komunalnych ze szczególnym	2004-2011	Minimalizacja ilości odpadów deponowanych na składowiskach. Zwiększenie stopnia odzysku i recyklingu odpadów. Tworzenie gminnych punktów zbierania odpadów

	uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych i zwiększenia stopnia odzysku odpadów biodegradowalnych.		niebezpiecznych, w tym odczynników chemicznych ze szkół.
3.	Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych oraz budowa GPZON-ów	2004-2011	Minimalizacja odpadów składowanych na składowisku, dążenie do uzyskania zakładanych limitów odzysku i recyklingu.
4.	Inwentaryzacja i likwidacja dzikich składowisk odpadów.	Na bieżąco w razie potrzeby	Czyste środowisko.
5.	Weryfikacja regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie.	2004- 2005	Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska.
6	rozważyć zmianę umów tak z wytwórcami odpadów, jak i z odbiorcami. Proponuje się podział na „osoby fizyczne” i firmy – i tu zróżnicowane stawki np. za odpady segregowane i nie, od firm opłata za przyjęcie odpadów niebezpiecznych; znalezienie go w komunalnych – cena kilka razy wyższa	2004 - 2006	Oddzielenie ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych, Zdecydowanie zwiększy się segregowanie odpadów komunalnych i odzysk surowców wtórnych
7	Dokonanie szczegółowej inwentaryzacji azbestu	2004 - 2005	Pełna informacja o zagrożeniu środowiska odpadami niebezpiecznymi
8	Wdrożenie systemu pełnej i wiarygodnej ewidencji zbieranych odpadów komunalnych.	2004-2005	Informacja o ilości i przepływie odpadów.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Plan gospodarki odpadami w gminie Czermin został sporządzony w sposób zgodny z wymaganiami określonymi w ustawie o odpadach, rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003r. w sprawie

sporządzania planów gospodarki odpadami oraz z odpowiednimi dokumentami szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.

Plan stanowi integralną część programu ochrony środowiska, zawierającego opis uwarunkowań środowiskowych, demograficznych i gospodarczych gminy. Z tego względu, w planie pominięto elementy opisu wymienionych uwarunkowań. Opracowanie Planu Gospodarki Odpadami w Gminie Czermin stanowi wypełnienie obowiązków nałożonych przez obecne przepisy prawa z zakresu ochrony środowiska. Wykonanie założeń określonych w niniejszym planie ma na celu poprawę jakości środowiska w gminie oraz racjonalne gospodarowanie środkami przeznaczonymi na gospodarkę odpadami.

Plan przedstawia zadania, które mają być zrealizowane przez odpowiednie organy

w określonym zakresie czasowym (harmonogram zadań). Zadania te polegają na wprowadzeniu m. in. selektywnej zbiórki głównie odpadów tworzyw sztucznych, papieru, szkła stanowiących opakowania po zużytych produktach., które jako surowce wtórne będą skierowane do odzysku i recyklingu. W planie do realizacji ujęte są także zagadnienia dotyczące ograniczania kierowania odpadów biodegradowalnych do składowania oraz podejmowania selektywnej zbiórki tzw. odpadów problemowych (odpady w postaci zużytych lodówek, mebli, pralek itp.) a także edukacji mieszkańców jak postępować z odpadami.

Z przedstawionej w Planie analizy stanu gospodarki odpadami z której wynika, że obecny sposób prowadzenia gospodarki odpadami nie spełnia wymagań ochrony środowiska, gdyż realizowany system zbierania odpadów nie obejmuje wszystkich mieszkańców gminy, nie wprowadzono selektywnego zbierania z wytwarzanych odpadów komunalnych odpadów mających charakter surowców wtórnych, które mogły by być skierowane do odzysku. Wytworzone odpady komunalne u poszczególnych wytwórców zbierane są do jednego pojemnika a następnie kierowane do składowania. Zebrane odpady komunalne wywożone są z określoną częstotliwością przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa poza teren gminy. Na terenie gminy brak jest składowiska odpadów.

W planie ustalono cele i zadania strategiczne do 2015r. dotyczące:

- zmniejszenia ilości wytworzonych odpadów
- Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców
- Zmniejszenie ilości odpadów przeznaczonych do deponowania na składowiskach
- Zwiększenie segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych
- zorganizowanie selektywną zbiórkę wytwarzanych odpadów komunalnych głównie odpadów opakowaniowych,,

-podjęcie działań dotyczących unieszkodliwiania odpadów azbestowych

Opracowano prognozę zmian w gospodarce odpadami, z której wynika, że w nadchodzących latach następować będzie niewielki wzrost ogólnej ilości odpadów powstających na terenie gminy, z rosnącym udziałem frakcji organicznej; przejściowo może także nastąpić wzrost udziału tworzyw sztucznych oraz azbestu. Oczywiście w przypadku odbierania wszystkich odpadów od mieszkańców gminy i prowadzenia ich selekcji.

W planie zakłada się, że odpady niebezpieczne gromadzone będą w zorganizowanym gminnym punkcie zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON), zaś odpady wielkogabarytowe w punkcie odbioru odpadów wielkogabarytowych wyznaczonym na terenie Gminy Czermin.

Z uwagi na specyfikę Gminy Czermin nie przewiduje się specjalnych działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów przemysłowych.

Najważniejszym zadaniem strategicznym gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Służyć temu będzie szereg przedsięwzięć, min. zastępowanie niskiej jakości paliw stałych innymi nośnikami energii oraz doskonalenie rozwiązań organizacyjnych w zakresie segregacji odpadów i gospodarowania odpadami opakowaniowymi.

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH:

Wykaz obowiązujących aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami zawarto w Zał. Nr 1 do niniejszego Planu.

Załącznik Nr 1

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH:

I. PRAWODAWSTWO POLSKIE

Wykaz obowiązujących aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami

1. Ustawy

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i nr 115, poz. 1229 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i nr 113, poz. 984);

2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365 i nr 113, poz. 984);
3. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 i z 2002 r. Nr 143, poz. 1196) ;
4. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638);
5. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639 i z 2002 r. Nr 113, poz. 984) ;
6. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe (Dz. U. Nr 3, poz. 18, Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800);
7. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984);
8. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, Nr 100, poz. 1085, Nr 123, poz. 1350 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002 r. Nr 142, poz. 1187);
9. Ustawa z dnia 2 marca 2001 r. o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz. U. Nr 52, poz. 537 i Nr 100, poz. 1085);
10. Ustawa z dnia 10 maja 2002 r. o ratyfikacji porozumienia między wspólnotą europejską a Rzeczpospolitą Polską w sprawie uczestnictwa Polski w europejskiej agencji środowiska oraz europejskiej sieci informacji i obserwacji (Dz. U. Nr 115, poz. 994);
11. Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o ratyfikacji poprawki do konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 135, poz. 1142);
12. Ustawa z dnia 13 września 2002 roku o produktach biobójczych (Dz. U. 175, poz. 1433);

2. Rozporządzenia

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie - Prawo ochrony środowiska

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2001 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 130, poz. 1453 i Nr 151, poz. 1703 oraz z 2002 r. Nr 161, poz. 1335) - na podstawie art. 290 ust. 2; .
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. Nr 140, poz. 1585) - na podstawie art. 153 ust. 1;
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań Ministra w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji

- stwarzających szczególne zagrożenia dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 96, poz. 860) - na podstawie art. 163 ust. 1;
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz. U. Nr 100, poz. 920) - na podstawie art. 286 ust. 3;
 5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska w całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055) - na podstawie art. 201 ust. 2;
 6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu funkcjonowania Krajowej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko oraz wojewódzkich komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 134, poz. 1139) - na podstawie art. 399 ust. 1;
 7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359), na podstawie art. 105 ust. 1,
 8. Rozporządzenie Rady Ministrów 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska Dz. U. 161, poz. 1335), na podstawie art. 290 ust. 2.
 9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 179, poz. 1490), na podstawie art. 51 ust. 8.
 10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439), na podstawie art. 163 ust. 6.
 11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2002 r. w sprawie wysokości opłat rejestracyjnych uiszczanych z wnioskiem o wydanie pozwolenia zintegrowanego (Dz.U. Nr 190, poz. 1591), na podstawie art. 210 ust. 4.
 12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego(Dz.U. Nr 197, poz. 1667), na podstawie art. 41 ust. 3.
 13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją

- instalacji lub urządzenia przekazywanym właściwym organom ochrony środowiska oraz terminu i sposobów ich prezentacji (Dz. U. Nr 59, poz. 529);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie rodzajów instalacji, dla których prowadzący mogą ubiegać się o ustalenie programu dostosowawczego (Dz.U. Nr 80, poz. 731), na podstawie art. 425 ust. 1.;
 15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz.U. Nr 163, poz. 1584), na podstawie art. 145 ust. 1.;

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o odpadach

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) - na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1;
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2001 r. w sprawie stwierdzenia kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 140, poz. 1584) - na podstawie art. 49 ust. 8;
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń oraz sposobu rejestracji (Dz. U. Nr 152, poz. 1734) - na podstawie art. 33 ust. 11;
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów (Dz. U. Nr 152, poz. 1735) - na podstawie art. 36 ust. 13;
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 152, poz. 1736) - na podstawie art. 36 ust. 14;
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 152, poz. 1737) - na podstawie art. 37 ust. 5;
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 152, poz. 1738) - na podstawie art. 37 ust. 8;
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania raportu wojewódzkiego (Dz. U. Nr 152, poz. 1739) - na podstawie art. 37 ust. 11;

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 152, poz. 1740) - na podstawie art. 37 ust. 12; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do przywozu z zagranicy (Dz. U. Nr 15, poz. 146) - na podstawie art. 65 ust. 4; wejście w życie z dniem 5 marca 2002 r.
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku uzyskiwania zezwoleń na wywóz do określonych państw odpadów innych niż niebezpieczne (Dz. U. Nr 15, poz. 147) - na podstawie art. 66 ust. 18; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji wydanych w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami (Dz. U. Nr 15, poz. 148) - na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.,
13. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne oraz rodzajów instalacji i urządzeń, w których dopuszcza się ich termiczne przekształcanie (Dz. U. Nr 18, poz. 176) - na podstawie art. 44 ust. 5; wejście w życie z dniem 21 marca 2002 r.
14. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (Dz. U. Nr 37, poz. 339) - na podstawie art. 47; wejście w życie z dniem 27 kwietnia 2002 r.
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów oraz stężeń substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony (Dz. U. Nr 55, poz. 498) - na podstawie art. 4 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie określenia wzoru dokumentów stosowanych w międzynarodowym obrocie odpadami (Dz. U. Nr 56, poz. 511) - na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie listy odpadów innych niż niebezpieczne, których przywóz z zagranicy nie wymaga zezwolenia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 56, poz. 512) - na podstawie art. 65 ust. 18; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia na przewóz lub na wywóz odpadów niebezpiecznych za granicę (Dz. U. Nr 56, poz. 513) - na podstawie art. 66 ust. 19; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.

19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 maja 2002 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi może być realizowany międzynarodowy obrót odpadami (Dz. U. Nr 60, poz. 548) - na podstawie art. 67; wejście w życie z dniem 21 maja 2002 r.,
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, nie będącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby (Dz. U. Nr 74, poz. 686) - na podstawie art. 33 ust. 3; wejście w życie z dniem 29 czerwca 2002 r.
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 134, poz. 1140) - na podstawie art. 43 ust. 7; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wytworzone i wprowadzone do obrotu baterie i akumulatory (Dz. U. Nr 182, poz. 1519);
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 października 2002 r. w sprawie składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania odpadów (Dz. U. Nr 176, poz. 1456), na podstawie art. 40 ust. 8.
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 października 2002 r. w sprawie określenia odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwione przez ich składowanie oraz w sprawie dopuszczalnych ilości odpadów wytwarzanych w przeliczeniu na tonę wyprodukowanego dwutlenku tytanu (Dz. U. Nr 180, poz. 1513), na podstawie art. 40 ust. 7.
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858), na podstawie art. 60.
26. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o transporcie materiałów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986), na podstawie art. 11 ust. 5.
27. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. Nr 8, poz. 103 z 2003r.) ,na podstawie art. 42 ust. 2;
28. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. Nr 8, poz. 104 z 2003r.), na podstawie art. 42 ust. 3;
29. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i

zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549), na podstawie art. 50 ust. 2.

30. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620);
31. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz. U. Nr 61, poz. 552);

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie wzorów formularzy służących do składania rocznych sprawozdań o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy oraz wywiezionych za granicę opakowań (Dz. U. Nr 122, poz. 1053) - na podstawie art. 7 ust. 2 i art. 9 ust. 4;
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie raportów wojewódzkich dotyczących gospodarki opakowaniami (Dz. U. Nr 122, poz. 1054) - na podstawie art. 19 ust. 3;
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz. U. Nr 241, poz. 2095), na podstawie art. 5 ust. 2,
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz. U. Nr 66, poz. 619)

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w tzw. ustawie o opłacie produktowej

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2001 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 116, poz. 1235) - na podstawie art. 14 ust. 4;
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie powinien spełnić przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji, w celu włączenia ich do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu (Dz. U. Nr 131, poz. 1475) - na podstawie art. 3 ust. 13;
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej (Dz. U. Nr 157, poz. 1865) - na podstawie art. 15 ust. 2;

4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru sprawozdania o wielkości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągniętych wielkości odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych oraz wpływach z opłat produktowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 2, poz. 26) - na podstawie art. 24 ust. 2;
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu gospodarowania środkami z opłat produktowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1052) - na podstawie art. 36;
6. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2002 r. w sprawie maksymalnych stawek opłat produktowych na 2003 r. (M.P. Nr 37, poz. 591).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U z 2003 r. Nr 104, poz. 982).

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o substancjach i preparatach chemicznych

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 129, poz. 1110) - na podstawie art. 4 ust. 3;
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1171) - na podstawie art. 5 ust. 5;
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 140, poz. 1172) - na podstawie art. 4 ust. 2;
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 140, poz. 1173) - na podstawie art. 26;
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykami ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. Nr 140, poz. 1174) - na podstawie art. 28 ust. 3;

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia wzorów dokumentów wymaganych przy przywozie z zagranicy substancji kontrolowanych pochodzących z odzysku (Dz. U. Nr 66, poz. 602) - na podstawie art. 15 ust. 3;

2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie listy technologii (procesów chemicznych), w których substancje kontrolowane mogą być stosowane jako czynniki ułatwiające niektóre procesy chemiczne (Dz. U. Nr 66, poz. 603) - na podstawie art. 14 ust. 4 ;
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 maja 2002 r. w sprawie ustalenia dozwolonych ilości tetrachlorku węgla produkowanego w celu eksportu, listy technologii, w których substancja ta może być używana, oraz wzoru dokumentu służącego do ewidencjonowania produkcji tetrachlorku węgla i sposobu wykorzystania (Dz. U. Nr 70, poz. 649) - na podstawie art. 8 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia technicznego oraz minimalnych kwalifikacji, jakie muszą spełniać przedsiębiorcy prowadzący działalność, w której wykorzystywane są substancje kontrolowane (Dz. U. Nr 71, poz. 658) - na podstawie art. 20 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia szczegółowej listy towarów zawierających substancje kontrolowane podlegających zakazowi przywozu z państw niebędących stronami Protokołu Montrealskiego (Dz. U. Nr 71, poz. 659) - na podstawie art. 12 ust. 1; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia wzorów formularzy ewidencji substancji kontrolowanych (Dz. U. Nr 78, poz. 709) - na podstawie art. 33 ust. 2 wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie sposobu oznakowania pojemników zawierających substancje kontrolowane oraz produktów i urządzeń, w skład których takie substancje wchodzi (Dz. U. Nr 94, poz. 837) - na podstawie art. 18 ust. 2 wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie listy obszarów zagrożonych pożarem lub wybuchem, w których zastosowanie substancji kontrolowanych należy uznać za zastosowanie krytyczne (Dz. U. Nr 100, poz. 914) - na podstawie art. 17 ust. 6; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wydawania pozwoleń oraz wzorów wniosków o wydanie pozwolenia na produkcję lub obrót z zagranicą substancją kontrolowaną (Dz. U. Nr 134, poz. 1129) - na podstawie art. 25 ust. 1; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.
10. Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego wykazu kodów taryfy celnej dla substancji kontrolowanych i zawierających je mieszanin (M.P. Nr 22, poz. 395) - na podstawie art. 6.

11. Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie wykazu prac uznawanych za prace laboratoryjne i analityczne, w których mogą być stosowane poszczególne substancje kontrolowane, oraz wymagań dotyczących wprowadzania do obrotu krajowego substancji kontrolowanych używanych do celów laboratoryjnych i analitycznych (M.P. Nr 22, poz. 396) - na podstawie art. 6.
12. Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy dozwolonych technologii niszczenia substancji kontrolowanych oraz warunków stosowania tych technologii (M.P. Nr 22, poz. 397) - na podstawie art. 6.
13. Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie udzielenia upoważnienia wyspecjalizowanej jednostce do wydawania opinii o możliwości produkcji substancji kontrolowanej lub dokonania obrotu z zagranicą substancją kontrolowaną lub mieszaniną zawierającą substancję kontrolowaną (M.P. Nr 35, poz. 553) - na podstawie art. 24 ust. 6.

3. Wykaz dotychczasowych aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami, które zachowały moc (tj. tych, które weszły w życie przed dniem 1 października 2001 r.)

Ustawy

1. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 22, poz. 272, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984) w zakresie odpadów komunalnych.
2. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 26, poz. 96 z późn. zmian.) w zakresie odpadów składowanych w wyrobiskach górniczych.
3. Ustawa z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243 z późn. zm.) w zakresie zatapiania odpadów ze statków.
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752 z późn. zm.) w zakresie odpadów zwierzęcych.
5. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793) w zakresie odpadów zawierających azbest.
6. Ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 89, poz. 991) w zakresie stosowania niektórych odpadów powstających w hodowli jako nawóz naturalny.

7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558).
10. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984).
11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984).
12. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 i Nr 113, poz. 984).

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895) - na podstawie art. 4 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.
2. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 57, poz. 608) - na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 1998 r. w sprawie określenia rodzajów odpadów, których wykorzystanie uprawnia do zwolnienia od podatku dochodowego, oraz szczegółowych zasad ustalania wartości odpadów wykorzystywanych w procesie produkcji (Dz. U. Nr 8, poz. 29), wydane na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.
4. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. Nr 26, poz. 150).

Umowy międzynarodowe

1. Konwencja bazylejska sporządzona dnia 22 marca 1989 r. o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz. U. z 1995 r. Nr 19 poz. 88).

2. Konwencja o zapobieganiu zanieczyszczaniu mórz przez zatapianie odpadów i innych substancji sporządzona w Moskwie, Waszyngtonie, Londynie i Meksyku w dniu 29 grudnia 1972 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 11 poz. 46 i z 1997 r. Nr 47, poz. 300).
3. Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki sporządzona w Londynie 2 listopada 1973 r. wraz z załącznikami I, II, III, IV i V, oraz Protokół z 1978 r. dotyczący konwencji wraz z załącznikiem I, sporządzony w Londynie dnia 17 lutego 1978 r. (Dz. U. z 1987 r. Nr 17 poz. 101).
4. Konwencja sporządzona w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1972 r. o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346).
5. Protokół o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzony w Madrycie dnia 4 października 1991 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 52).

II. PRAWODAWSTWO UNII EUROPEJSKIEJ

Wykaz obowiązujących aktów prawnych Unii Europejskiej związanych z gospodarką odpadami

Wymagania ogólne

1. Dyrektywa Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (tzw. dyrektywa ramowa) znowelizowana dyrektywami Rady: 91/156/EWG i 91/692/EWG oraz decyzją Komisji 96/350/WE (tekst pierwotny: OJ L 194 25.07.1975 p.39).
2. Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych znowelizowana dyrektywą Rady 94/31/WE (tekst pierwotny: OJ L 377 31.12.1991 p.20).
3. Decyzja Komisji 76/431/EWG z dnia 21 kwietnia 1976 r. ustanawiająca Komitet Gospodarowania Odpadami (OJ L 115 01.05.1976 p.73).
4. Decyzja Komisji 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępująca decyzję Komisji 94/3/WE ustanawiającą listę odpadów zgodnie z art. 1 pkt - a dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów oraz decyzję Rady 94/904/WE ustanawiającą listę odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych, znowelizowana decyzjami Komisji 2001/118/WE, 2001/119/WE i 2001/573/WE (tekst pierwotny: OJ L 226 06.09.2000 p.3).
5. Zalecenie Rady 81/972/EWG z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie ponownego użycia makulatury oraz stosowania papieru pochodzącego z recyklingu (OJ L 355 10.12.1981 p.56).

6. Rezolucja Rady z dnia 7 maja 1990 o polityce w zakresie odpadów (OJ C 122 18.05.1990 p.2).
7. Rezolucja Rady z dnia 24 lutego 1997 r. w sprawie strategii Wspólnoty w zakresie gospodarki odpadami (OJ C 076 11.03.1997 p.1).
8. Rezolucja Komitetu Konsultacyjnego ECSC w sprawie klasyfikacji złomu (OJ C 356 22.11.1997 p.8).

Spalanie odpadów

1. Dyrektywa Rady 89/369/EWG z dnia 8 czerwca 1989 r. w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych (OJ L 163 14.06.1989 p.32).
2. Dyrektywa Rady 89/429/EWG z dnia 21 czerwca 1989 r. w sprawie zmniejszania zanieczyszczenia powietrza przez istniejące zakłady spalania odpadów komunalnych (OJ L 203 15.07.1989 p.50).
3. Dyrektywa Rady 94/67/WE z dnia 16 grudnia 1994 r. w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych (OJ L 365 31.12.1994 p.34).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (OJ L 332 28.12.2000 p. 91). Z dniem 28 grudnia 2005 r. zastąpi ona dyrektywy: 89/369/EWG, 89/429/EWG i 94/67/WE.
5. Decyzja Komisji 97/283/WE z dnia 21 kwietnia 1997 r. w sprawie zharmonizowanych metod pomiarowych określania stężenia masowego dioksyn i furanów w emisjach do atmosfery zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy Rady 94/67/WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych (OJ L 113 30.04.1997 p.11).

Składowanie odpadów

1. Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (OJ L 182 16.07.1999 p.1).

Międzynarodowy obrót odpadami

1. Konwencja Bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania (unieszkodliwiania) odpadów niebezpiecznych.
2. Decyzja Rady 97/640/WE z dnia 22 września 1997 r. o uznaniu w imieniu Wspólnoty poprawki do konwencji o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania (unieszkodliwiania) odpadów niebezpiecznych, jak postanowiono w decyzji III/1 Konferencji Państw - Stron Konwencji (OJ L 272 04.10.1997 p.45).

3. Rozporządzenie Rady 259/93/EWG z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów wewnątrz, do i z Wspólnoty Europejskiej, znowelizowane rozporządzeniem Rady 97/120/WE oraz decyzją Komisji 99/816/WE (tekst pierwotny: OJ L 030 06.02.1993 p.1).
4. Decyzja Komisji 94/774/WE z dnia 24 listopada 1994 r. w sprawie ogólnie obowiązujących dokumentów przewozowych stosownie do rozporządzenia Rady 259/93/EWG z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów wewnątrz, do i z Wspólnoty Europejskiej (OJ L 310 03.12.1994 p.70).
5. Rozporządzenie Rady 1420/1999/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury stosowane do przesyłania niektórych rodzajów odpadów do niektórych krajów nie będących członkami OECD znowelizowane rozporządzeniami Komisji: 1208/2000, 2630/2000, 1800/2001 i 2243/2001 (tekst pierwotny: OJ L 166 01.07.1999 p.6).
6. Rozporządzenie Komisji 1547/1999/WE z dnia 12 lipca 1999 r. określające procedury kontrolne według rozporządzenia Rady 259/93/EWG stosowane do przesyłania niektórych rodzajów odpadów do niektórych krajów, do których nie ma zastosowania Decyzja OECD C(92)39 znowelizowane rozporządzeniami Komisji: 334/2000, 354/2000, 1208/2000, 1552/2000, 1800/2001 i 2243/2001 (tekst pierwotny: OJ L 185 17.07.1999 p.1).
7. Rezolucja Rady z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych do państw trzecich (OJ C 009 12.01.1989 p.1).

Sprawozdawczość

1. Dyrektywa Rady 91/692/EWG z dnia 23 grudnia 1991 r. w sprawie raportów na temat unormowań i usprawnień we wprowadzaniu postanowień dyrektyw dotyczących środowiska (OJ L 377 31.12.1991 p.48).
2. Decyzja Komisji 94/741/WE z dnia 24 października 1994 r. w sprawie kwestionariuszy dla raportów państw członkowskich dotyczących implementacji określonych dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami (OJ L 296 17.11.1994 p.42).
3. Decyzja Komisji 96/302/WE z dnia 17 kwietnia 1996 r. dotycząca formy, w jakiej należy dostarczać informacji, zgodnie z art. 8 ust. 3 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (OJ L 116 11.05.1996 p.26).
4. Decyzja Komisji 97/622/WE z dnia 27 maja 1997 r. w sprawie kwestionariuszy dla raportów państw członkowskich dotyczących implementacji określonych dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami (OJ L 256 19.09.1997 p. 13).
5. Decyzja Komisji 98/184/WE z 25 lutego 1998 r. w sprawie kwestionariusza dla raportów państw członkowskich dotyczących implementacji dyrektywy Rady

94/67/WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych (OJ L 067 07.03.1998 p.48).

6. Decyzja Rady 1999/412/WE z dnia 3 czerwca 1999 r. w sprawie kwestionariusza dla obowiązku raportowania krajów członkowskich zgodnie z art. 41 ust. 2 rozporządzenia Rady 259/93/EWG (OJ L 156 23.06.1999 p.37).
7. Decyzja Komisji 2000/738/WE z dnia 17 listopada 2000 r. w sprawie kwestionariusza dla raportów państw członkowskich dotyczących implementacji dyrektywy 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów (OJ L 298 25.11.2000 p.24).
8. Decyzja Komisji 2001/753/WE z dnia 17 października 2001 r. w sprawie kwestionariusza dla raportów państw członkowskich dotyczących implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (OJ L 282 26.10.2001 p.77).

Wymagania szczegółowe

. Oleje przepracowane

1. Dyrektywa Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie usuwania olejów odpadowych znowelizowana dyrektywami Rady: 87/101/EWG i 91/692/EWG oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE (tekst pierwotny: OJ L 194 25.07.1975 p.23).

PCB

2. Dyrektywa Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania (usuwania) polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (OJ L 243 24.09.1996 p.31).
3. Decyzja Komisji 2001/68/WE z dnia 16 stycznia 2001 r. ustanawiająca dwie referencyjne metody pomiaru PCB zgodnie z art. 10(a) dyrektywy Rady 96/59/WE w sprawie unieszkodliwiania (usuwania) polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (OJ L 023 25.01.2001 p.31).

Baterie i akumulatory

1. Dyrektywa Rady 91/157/EWG z dnia 18 marca 1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niebezpieczne substancje znowelizowana dyrektywą Komisji 98/101/WE (tekst pierwotny: OJ L 078 26.03.1991 p.38).
2. Dyrektywa Komisji 93/86/EWG z dnia 4 października 1993 r. dostosowująca do postępu technicznego dyrektywę Rady 91/157/EWG w sprawie baterii i

akumulatorów zawierających niebezpieczne substancje (OJ L 264 23.10.1993 p.51).

Odpady z przemysłu dwutlenku tytanu

1. Dyrektywa Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów z przemysłu dwutlenku tytanu znowelizowana dyrektywami Rady: 82/883/EWG, 83/29/EWG oraz 91/692/EWG (tekst pierwotny: OJ L 054 25.02.1978 p.19).
2. Dyrektywa Rady 92/112/EWG z dnia 15 grudnia 1992 r. w sprawie procedur harmonizacji programów redukcji i eliminacji zanieczyszczeń spowodowanych odpadami z przemysłu dwutlenku tytanu (OJ L 409 31.12.1992 p.11).

Komunalne osady ściekowe

1. Dyrektywa Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie znowelizowana dyrektywą Rady 91/692/EWG (tekst pierwotny: OJ L 181 04.07.1986 p.6)

Odpady opakowaniowe

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 365 31.12.1994 p.10).
2. Decyzja Komisji 97/129/WE z dnia 28 stycznia 1997 r. ustanawiająca system identyfikacji materiałów opakowaniowych podjęta stosownie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 050 20.02.1997 p.28).
3. Decyzja Komisji 97/138/WE z dnia 3 lutego 1997 r. ustanawiająca wzory formularzy bazy danych podjęta stosownie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 052 22.02.1997 p.22).
4. Decyzja Komisji 1999/177/WE z dnia 8 lutego 1999 r. ustanawiająca warunki odstępstw od wymogów dotyczących stężeń metali ciężkich w odniesieniu do skrzynek i palet wykonanych z tworzyw sztucznych - ustanowionych dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 056 04.03.1999 p.47).
5. Decyzja Komisji 2001/171/WE z dnia 19 lutego 2001 r. ustanawiająca warunki odstępstw od wymogów dotyczących stężeń metali ciężkich w odniesieniu do opakowań szklanych - ustanowionych dyrektywą Parlamentu Europejskiego i

Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 062 02.03.2001 p.20).

6. Decyzja Komisji 2001/524/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. dotycząca publikacji referencji dla norm EN 13428:2000, EN 13429:2000, EN 13430:2000, EN 13431:2000 i EN 13432:2000 w Oficjalnym Dzienniku Wspólnot Europejskich w związku z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 190 12.07.2001 p.21).

Pojazdy wycofane z eksploatacji ("wraki samochodowe")

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (OJ L 269 21.10.2000 p. 34).
2. Decyzja Komisji 2002/151/WE z dnia 19 lutego 2002 r. o minimalnych wymaganiach dla certyfikatu zniszczenia wydawanego zgodnie z art. 5(3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (OJ L50 21.2.2002 p. 94).

Odpady ze statków

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/59/WE z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie urządzeń portowych do przyjmowania odpadów ze statków i pozostałości ładunku (OJ L 332 28.12.2000 p. 81).

Substancje zubożające warstwę ozonową

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2037/2000/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (OJ L 244 29.09.2000 p. 1).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2039/2000/WE z dnia 28 września 2000 r. nowelizujące Rozporządzenie 2037/2000/WE w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową w odniesieniu do alokacji chlorofluorowęglowodorów w stosunku do roku bazowego (OJ L 244 29.09.2000 p. 25).
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2038/2000/WE z dnia 28 września 2000 r. nowelizujące Rozporządzenie 2037/2000/WE w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową w odniesieniu do inhalatorów i pomp medycznych do środków farmaceutycznych (OJ L 244 29.09.2000 p. 25).

Azbest

1. Dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczeni środowiska azbestem (OJ L 085 28.03.1987 p 40).